

Bank Spółdzielczy

w Nowym Dworze Maz.

Grupa BPS

Załącznik do Uchwały Nr 53/2020

Zarządu Banku Spółdzielczego

w Nowym Dworze Mazowieckim

z dnia 09 lipca 2020 r.

**Informacje podlegające ujawnieniu
Banku Spółdzielczego w Nowym Dworze Mazowieckim
według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.**

Nowy Dwór Mazowiecki, 2020 r.

Spis treści

1. Wstęp	5
2. Podstawowe informacje.....	8
2.1 Podstawowe informacje dotyczące Banku (art. 436 a Rozporządzenia)	8
2.2 Schemat struktury organizacyjnej Banku	10
2.2.1. Zebranie przedstawicieli.....	10
2.2.2. Rada Nadzorcza.....	10
2.2.3. Zarząd Banku.....	11
3. Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem (art. 435 ust. 1 Rozporządzenia).....	13
3.1. Ogólne zasady zarządzania ryzykiem	13
3.2. Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem.....	14
3.3. Zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyk	18
3.3.1 Ryzyko kredytowe	19
3.3.2 Ryzyko rynkowe	22
3.3.3 Ryzyko operacyjne.....	25
3.3.4 Ryzyko koncentracji.....	25
3.3.5 Ryzyko płynności.....	27
3.3.6 Ryzyko braku zgodności (compliance risk)	27
4. Zasady zarządzania (art. 435 ust. 2 Rozporządzenia)	30
4.1 Ilość stanowisk dyrektorskich zajmowanych w Banku przez Członków Zarządu Banku	30
4.2 Zasady powoływania i oceny kwalifikacji, doświadczenia i reputacji członków Zarządu i Rady Nadzorczej	30
4.3 Zasady zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej	31
4.4 Zasady przepływu informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku	31
4.5 Posiadanie (bądź nie) przez Bank oddzielnego komitetu ds. ryzyka oraz liczby posiedzeń komitetu, które się odbyły.....	32
5. Zakres konsolidacji ostrożnościowej (art. 436 b Rozporządzenia).....	33
6. Fundusze własne (art. 437 Rozporządzenia)	34
7. Wymogi kapitałowe (art. 438 Rozporządzenia)	38
7.1 Opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżących i przyszłych działań, wraz z wyliczeniem wartości kapitału wewnętrznego (art. 438 a Rozporządzenia)	38
7.2 Rezultaty stosowanego przez Bank wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych na podstawie procesu przeglądu nadzorczego, o którym mowa w art. 104 ust. 1 lit. a Dyrektywy	41
7.3 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112 Rozporządzenia	42
8. Ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta (art. 439 Rozporządzenia)	43
9. Bufory kapitałowe (art. 440 Rozporządzenia).....	44
10. Wskaźnik globalnego znaczenia systemowego (art. 441 Rozporządzenia)	45

11. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego (art. 442 Rozporządzenia).....	46
11.1 Definicja dla należności: nieobsługiwanych i restrukturyzowanych oraz przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko	46
11.2 Opis strategii (metod) przyjętych do ustalania korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego.....	47
11.3 Całkowitą kwotę ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnią kwotę ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji.....	48
11.4 Struktura geograficzna ekspozycji w podziale na klasy ekspozycji	49
11.5 Struktura branżowa ekspozycji lub w podziale według typu kontrahenta, w rozbiciu na klasy ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi informacjami	49
11.6 Struktura ekspozycji według okresów zapadalności w podziale na klasy ekspozycji	50
11.7 Podział na istotne branże lub typy kontrahentów	51
11.8 Kwota ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych.....	51
11.9 Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych	53
11.10 Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania	54
11.11 Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy	55
11.12 Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne	56
11.13 Zmiany korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości	57
12. Aktywa wolne od obciążeń (art. 443 Rozporządzenia).....	58
13. Korzystanie z ECAI (art. 444 Rozporządzenia).....	59
14. Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b i c - ekspozycje na ryzyko rynkowe (art. 445 Rozporządzenia).....	60
15. Ryzyko operacyjne (art. 446 Rozporządzenia)	61
Zarządzanie ryzykiem operacyjnym (Rekomendacja M – Rekomendacja 17)	61
16. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym (art. 447 Rozporządzenia)	67
17. Ekspozycje na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – (art. 448 Rozporządzenia)	68
17.1 Charakterystyka ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia oraz częstość pomiarów ryzyka stopy procentowej	68
17.2 Wahania w zakresie zysku, wartości gospodarczej lub innego stosowanego wskaźnika używanego przez Zarząd Banku do oceny skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych zgodnie z metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej	71
18. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne (art. 449 Rozporządzenia)	73
19. Polityka w zakresie wynagrodzeń (art. 450 Rozporządzenia)	74
20. Dźwignia finansowa (art. 451 Rozporządzenia).....	78
21. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego (art. 452 Rozporządzenia).....	82

22. Stosowane techniki ograniczania ryzyka kredytowego (art. 453 Rozporządzenia)	83
22.1 Zasady i procedury dotyczące kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz zakres, w jakim Bank takie kompensowanie wykorzystuje.....	83
22.2 Zasady i procedury dotyczące wyceny i zarządzania zabezpieczeniami	83
22.3 Opis głównych rodzajów zabezpieczeń kredytowych przyjmowanych przez Bank.....	84
22.4 Główne rodzaje gwarantów kredytowych i kontrahentów kredytowych instrumentów pochodnych oraz ich wiarygodność kredytowa.....	84
22.5 Informacje o koncentracji ryzyka rynkowego oraz kredytowego w zakresie zastosowania instrumentów ograniczania ryzyka	85
23. Stosowane metody zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego (art. 454 Rozporządzenia)	86
24. Stosowane wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego (art. 455 Rozporządzenia)	87
25. Zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania (Rekomendacja P – rekomendacja 18).....	88
26. Podsumowanie	96

Załączniki:

Załącznik nr 1 Oświadczenie Zarządu Banku na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem

Załącznik nr 2 Informacja na temat profilu ryzyka

Załącznik nr 3 System kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Nowym Dworze Mazowieckim

1. Wstęp

Niniejszy dokument, zwany dalej „Informacją”, stanowi wykonanie postanowień określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych w zakresie ujawniania informacji o charakterze jakościowym i ilościowym, dotyczących ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń, i innych wymaganych informacji według stanu na dzień **31 grudnia 2019 r.**

Sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie z obowiązującą „Polityką informacyjną Banku Spółdzielczego w Nowym Dworze Mazowieckim dotyczącą adekwatności kapitałowej”¹ zatwierdzoną przez Zarząd Banku oraz Radę Nadzorczą Banku.

Niniejsza Informacja została sporządzona zgodnie z wymogami określonymi w:

- 1) Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, zwanego dalej „Rozporządzeniem”, z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych,
- 2) Wytycznych EBA w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013, EBA/GL/2016/11,
- 3) Rozporządzeniu wykonawczym Komisji nr 1423/2013 z dnia 20.12.2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Parlamentem Europejskim i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r.,
- 4) Ustawie Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. z późn. zm.,
- 5) Ustawie o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym z dnia 5 sierpnia 2015 r.,
- 6) Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagradzania oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach,
- 7) Zasadach ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, wydanych Uchwałą Nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego,
- 8) Rekomendacji M, dotyczącej zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach,

¹ dokument dostępny na stronie internetowej Banku www.bsndm.pl

stanowiącej załącznik do Uchwały Nr 8/2013 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 8 stycznia 2013 r.,

- 9) Rekomendacji P, dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków, stanowiącej załącznik do Uchwały Nr 59/2015 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 10 marca 2015 r.,
- 10) Rekomendacji H, dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach, stanowiącej załącznik do Uchwały Nr 141/2017 z dnia 25 kwietnia 2017 r.,
- 11) innych rozporządzeniach wykonawczych.

Niniejszą Informację sporządzono na podstawie obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych:

- 1) „Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Nowym Dworze Mazowieckim dotycząca adekwatności kapitałowej”, wprowadzonej Uchwałą Zarządu Nr 90/2019 z dnia 30 grudnia 2019 r., zatwierdzonej Uchwałą Rady Nadzorczej nr 6/2020 z dnia 11 marca 2020 r.
- 2) „Instrukcji sporządzania informacji dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu”, wprowadzonej Uchwałą Zarządu Nr 90/2019 z dnia 30 grudnia 2019 r.

Bank w zakresie ujawnianych informacji stosuje pominięcie informacji uznanych za:

- 1) **nieistotne** - których pominięcie lub zniekształcenie nie może zmienić oceny lub decyzji osoby wykorzystującej takie informacje przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
- 2) **zastrzeżone** – jeśli ujawnienie informacji osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną na rynku w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów,
- 3) **poufne** - dane objęte ochroną ze względu na tajemnicę bankową, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych a także danych objętych ochroną ze względu na tajemnicę bankową – Rozporządzenie o ochronie Danych Osobowych (RODO): Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE.

W przypadku pominięcia informacji, adnotacja w tym zakresie jest podawana w odpowiedniej części Informacji.

Sprawozdanie zostało sporządzone na dzień **31 grudnia 2019 r.**

Wszelkie dane ilościowe zostały wyrażone w tysiącach złotych, z wyjątkiem sytuacji, gdzie zastosowano inną miarę szczegółowo opisaną przy prezentowanych danych.

2. Podstawowe informacje

2.1 Podstawowe informacje dotyczące Banku (art. 436 a Rozporządzenia)

Bank Spółdzielczy w Nowym Dworze Mazowieckim został utworzony przez Zgromadzenie Założycieli na mocy uchwały z dnia 26 czerwca 1950 r. zarejestrowanej w Sądzie Okręgowym Wydział II Handlowy w Warszawie w dniu 11 listopada 1950 r. Ówczesna nazwa Banku to "Gminna Kasa Spółdzielcza w Modlinie z odpowiedzialnością i udziałami". W roku 1954 siedziba Gminnej Kasy Spółdzielczej została przeniesiona do Nowego Dworu Mazowieckiego. W dniu 6 września 1956 roku nastąpiła zmiana nazwy z Gminnej Kasy Spółdzielczej na Kasę Spółdzielczą w Nowym Dworze Mazowieckim. Obecna nazwa Bank Spółdzielczy została przyjęta w dniu 29 kwietnia 1973 roku. W dniu 1 kwietnia 1999 roku w wyniku procesu łączeniowego do Banku Spółdzielczego w Nowym Dworze Mazowieckim przyłączyły się Bank Spółdzielczy w Zakroczymiu oraz Bank Spółdzielczy w Leoncinie.

Bank Spółdzielczy w Nowym Dworze Mazowieckim, z siedzibą w Nowym Dworze Mazowieckim, ul. Słowackiego 8, wpisany jest do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000024730. Główny Urząd Statystyczny nadał Bankowi REGON 000508572.

Bank zrzeszony jest z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. z siedzibą w Warszawie.

W dniu 31 grudnia 2015 r. Bank zawarł Umowę Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS i stał się jego uczestnikiem w rozumieniu art. 22b ust. 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

Bank nie jest jednostką zależną i dominującą.

Obecnie Bank Spółdzielczy w Nowym Dworze Mazowieckim jest spółdzielnią prowadzącą działalność na podstawie obowiązujących przepisów prawnych, w tym:

- Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe,
- Ustawa z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze,
- Ustawa z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających,
- Statut Banku Spółdzielczego w Nowym Dworze Mazowieckim,
- Regulamin organizacyjny Banku Spółdzielczego w Nowym Dworze Mazowieckim.

Zgodnie ze Statutem podstawowy obszar działania Banku obejmuje działalność na terenie województwa mazowieckiego a w szczególności teren Nowego Dworu Mazowieckiego, Leoncina, Pomiechówka, Zakroczymia, Nasielska, Płońska, Raciąża oraz Staroźreby.

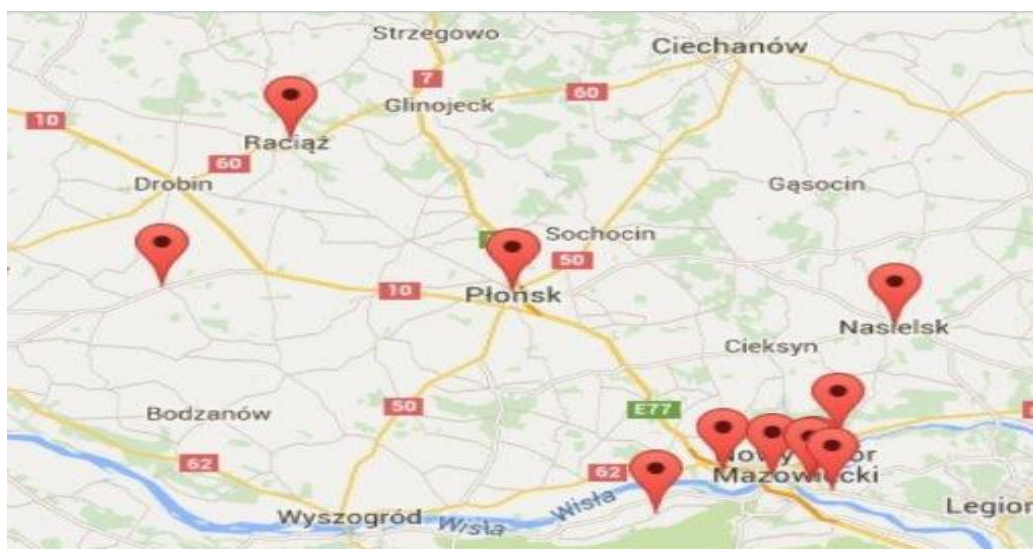
Podstawową strukturę organizacyjną Banku tworzą:

- Centrala,
- Oddziały.

Jednostka Podstawowa (Centrala) Banku mieści się w Nowym Dworze Mazowieckim przy ul. Słowackiego 8, realizuje kluczowe dla całości Banku zadania merytoryczne i organizacyjne oraz nadzoruje ich wykonanie w stosunku do pozostałych jednostek oraz komórek organizacyjnych Banku.

Jednostki organizacyjne podlegające Centrali, odpowiedzialne za działalność handlową prowadzoną na terenie swojego działania to:

- I Oddział w Nowym Dworze Mazowieckim, ul. Słowackiego 8,
- II Oddział w Nowym Dworze Mazowieckim, ul. Wojska Polskiego 37,
- Oddział w Pomiechówku, ul. Szkolna 2,
- Oddział w Zakroczymiu, ul. O.H. Koźmińskiego 67,
- Oddział w Leoncinie, ul. Partyzantów 16,
- Oddział w Twierdza Modlin, ul. 29 Listopada 376,
- Oddział w Płońsku, ul. Jędrzejewicza 1,
- Oddział w Nasielsku, ul. Warszawska 22,
- Oddział w Raciążu, ul. Jana Pawła II 7,
- Oddział w Staroźrebach ul. Mostowa 2A.

Bank w swych działaniach koncentruje się na następujących klientach:

- rolnikach i osobach prowadzących działy specjalne produkcji rolnej,
- małych i średnich przedsiębiorstwach (MŚP),
- osobach fizycznych,
- jednostkach samorządu terytorialnego.

Bank Spółdzielczy w Nowym Dworze Mazowieckim prowadzi działalność zgodnie z możliwościami wewnętrznymi i wymogami rynku w zakresie oferowania produktów bankowych, które może świadczyć samodzielnie, a także w ramach współpracy z Bankiem Zrzeszającym - Bankiem BPS S.A w Warszawie.

2.2 Schemat struktury organizacyjnej Banku

Organami Banku Spółdzielczego w Nowym Dworze Mazowieckim są:

- 1) Zebranie Przedstawicieli,
- 2) Rada Nadzorcza Banku,
- 3) Zarząd Banku,
- 4) Zebrania Grup Członkowskich.

2.2.1. Zebranie przedstawicieli

Zebranie Przedstawicieli jest najwyższym organem władzy Banku. Funkcje Zebrania Przedstawicieli wykonywane są przez członków (właścicieli) z tytułu prawa własności. Funkcje te wyznaczają obowiązujące przepisy prawa, Statut oraz wewnętrzne regulacje Banku. Zebranie przedstawicieli w obecnej kadencji skupia 44 delegatów reprezentujących poszczególne tereny obsługiwane przez Bank.

2.2.2. Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza jest kolegalnym organem władzy Banku, wybieranym przez Zebranie Przedstawicieli na okres kadencji, pełniącym funkcje nadzorcze, kontrolne i opiniujące we wszystkich dziedzinach działalności Banku. Rada Nadzorcza reprezentuje członków (właścicieli) w okresie pomiędzy Zebraniami Przedstawicieli i bieżąco strzeże ich interesów poprzez nadzór nad działalnością Banku. Pracą Rady Nadzorczej kieruje Przewodniczący.

W skład Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Nowym Dworze Mazowieckim w okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. wchodziło 10 członków wybranych przez Zebranie przedstawicieli w dniu 28.06.2018 r. na lata 2018 - 2022.

2.2.3. Zarząd Banku

Funkcjonowanie i tryb pracy oraz podział obowiązków w Zarządzie Banku wybranym przez Radę Nadzorczą określa „Regulamin działania Zarządu Banku Spółdzielczego w Nowym Dworze Mazowieckim”.

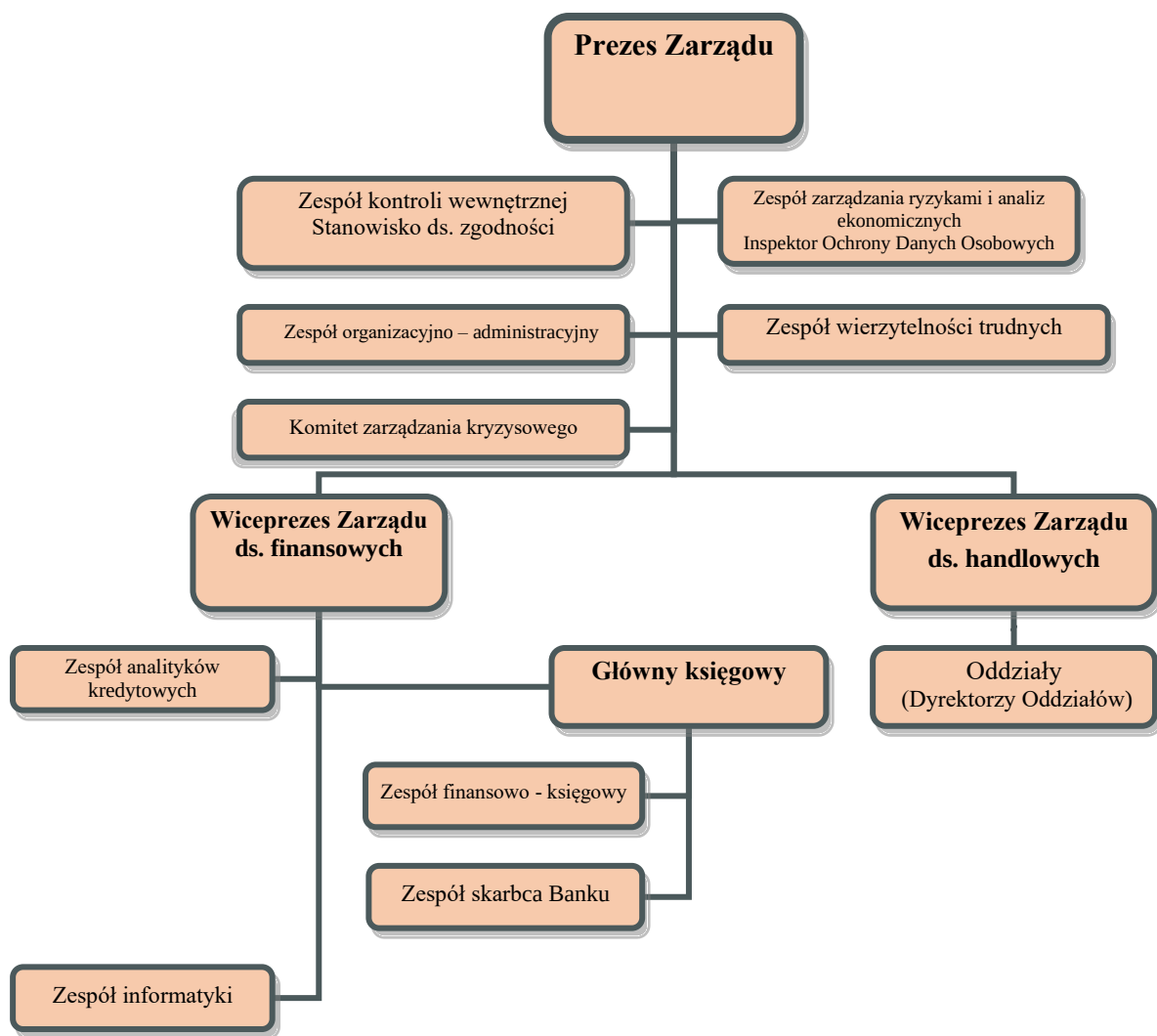
Zarząd składa się z trzech członków tj. Prezesa Zarządu, Wiceprezesa Zarządu ds. handlowych oraz z Wiceprezesa Zarządu ds. finansowych.

Zarząd jako organ zarządzający Bankiem będącego spółdzielnią uprawniony jest, zgodnie z postanowieniami Statutu do prowadzenia spraw spółdzielni, do reprezentowania jej na zewnątrz w zakresie wszystkich czynności (sądowych i pozasądowych) związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa bankowego.

Do kompetencji Zarządu należą wszelkie sprawy niezastrzeżone na mocy przepisów prawa lub Statutu Banku do kompetencji innych organów Banku.

Podstawowym celem pracy Zarządu jest sprawne i skuteczne zarządzanie przedsiębiorstwem bankowym, przez co rozumieć należy ustalanie celów i zadań Banku oraz zapewnienie ich realizacji.

Ogólny zarys struktury organizacyjnej Banku Spółdzielczego w Nowym Dworze Mazowieckim na dzień 31 grudnia 2019 r. przedstawiony został poniżej.

3. Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem (art. 435 ust. 1 Rozporządzenia)

3.1. Ogółe zasady zarządzania ryzykiem

Zadaniami systemu zarządzania ryzykiem jest identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności Banku służące zapewnieniu prawidłowości procesu wyznaczania i realizacji szczegółowych celów prowadzonej przez bank działalności.

Organizacja zarządzania ryzykiem oparta o podział zadań realizowany na trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony (poziomach):

- 1) **pierwsza linia obrony** (pierwszy poziom) – zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej, bieżące zarządzanie ryzykiem przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku odpowiedzialne za działalność biznesową, zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi,
- 2) **druga linia obrony** (drugi poziom) – którą stanowi zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem, o których mowa w pkt. 1, a także działalność **Stanowiska ds. zgodności**,
- 3) **trzecia linia obrony** (trzeci poziom) – którą stanowi działalność audytu wewnętrznego.

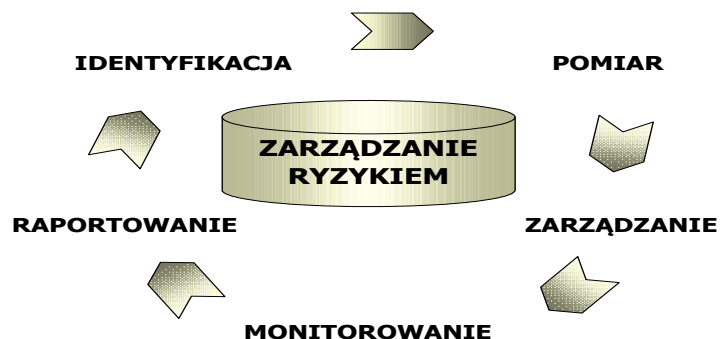
Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemem kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych. Na trzecim poziomie mechanizmy kontrolne oraz niezależne ich przestrzeganie stosuje Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Niezależność działalności poziomów polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących obszarach:

- 1) działanie drugiej linii obrony w zakresie nadzoru nad bieżącym zarządzaniem ryzykiem w działalności operacyjnej, jest niezależne od funkcjonowania pierwszej linii obrony,
- 2) działanie trzeciej linii obrony, polegające na stosowaniu mechanizmów kontrolnych, lub niezależnym monitorowaniu przestrzegania mechanizmów kontrolnych, jest

niezależne od działalności pierwszej i drugiej linii obrony.

Schemat zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Nowym Dworze Mazowieckim

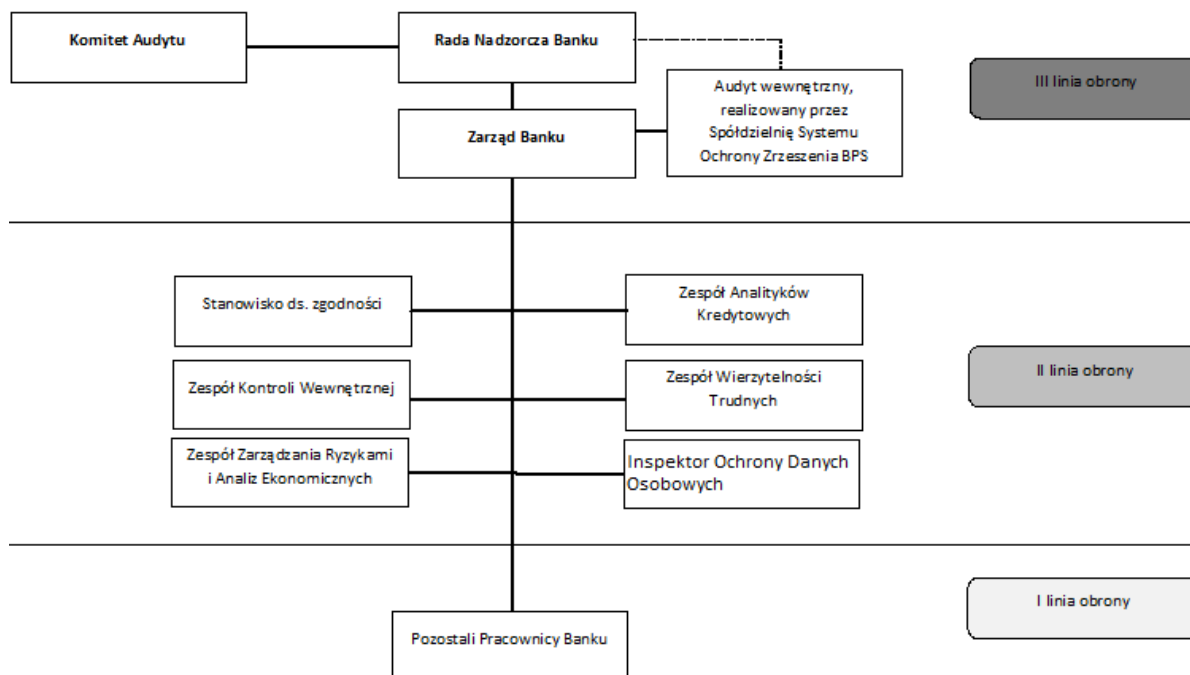

3.2. Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza Banku,
2. Zarząd Banku,
3. Prezes Zarządu - nadzorujący zarządzanie ryzykami istotnymi w działalności Banku,
4. Stanowisko ds. zgodności,
5. Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz Ekonomicznych,
6. Zespół Analityków Kredytowych,
7. Zespół Wierzytelności Trudnych,
8. Zespół Kontroli Wewnętrznej,
9. Audyt wewnętrzny, realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS na podstawie odrębnie zawartej umowy zgodnie z art. 10 ust 2 ustawy Prawo bankowe,
10. Inspektor Ochrony Danych Osobowych,
11. pozostali pracownicy Banku.

Schemat organizacyjny zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Nowym Dworze Mazowieckim

W procesie zarządzania ryzykiem, strategiczne cele określa Rada Nadzorcza, która ocenia skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem.

Rada Nadzorcza Banku i Zarząd Banku jako organy kolegialne dają rękojmię właściwego zarządzania ryzykiem, ogólny skład organów Banku odzwierciedla odpowiednio szeroki zakres kompetencji (wyszkolenia, doświadczenia), tak aby możliwy był odpowiedni nadzór nad ryzykiem.

Wszyscy członkowie organów poświęcają wystarczająco dużo czasu wykonywaniu swoich funkcji w Banku, a także analizom kwestii ryzyka.

Organy Banku biorą czynny udział w zarządzaniu wszystkimi rodzajami istotnego ryzyka, o których mowa w przepisach rangi ustawowej i w Rozporządzeniu, oznacza to regularne omawianie zagadnień na posiedzeniach organów.

Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też jednostkami organizacyjnymi Banku.

Do podstawowych zadań poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem należy:

Rada Nadzorcza

Dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Nadzorcza powinna upewnić się, że wprowadzone przez Zarząd rozwiązania organizacyjne oraz procedury mające na celu ograniczenie występowania konfliktu interesów i powiązań personalnych zapewniają: właściwe rozdzielenie funkcji, niezależność i obiektywizm kontroli wewnętrznej, zapobieganie ryzyku powiązań personalnych.

Rada Nadzorcza uzyskuje informacje dotyczące efektywności zarządzania ryzykiem poprzez przyjęcie informacji o poziomie ryzyka, wyników testów procedur awaryjnych, wyników przeglądów zarządczych, a także wyników kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego, jak również audytów zewnętrznych.

Zarząd Banku

Odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku.

Prezes Zarządu

Nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku. W szczególności nadzoruje bezpośrednio zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie. Odpowiada za funkcjonowanie Systemu Informacji Zarządczej, dostarcza Zarządowi i Radzie Nadzorczej kompleksowe informacje na temat ryzyka.

Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz Ekonomicznych

Monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Zespołu to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom, komórkom i komitetom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji

wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka – stanowi element zarządzania na drugim poziomie.

Zespół Analityków Kredytowych

Uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Szczegółowe zadania Zespołu określa „Regulamin organizacyjny Banku Spółdzielczego w Nowym Dworze Mazowieckim” oraz „Instrukcja zasady i tryb dokonywania weryfikacji transakcji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Nowym Dworze Mazowieckim” - stanowi element zarządzania na drugim poziomie.

Zespół Wierzytelności Trudnych

Odzyskuje należności kredytowe, zakwalifikowane do grupy kredytów zagrożonych. Podejmuje czynności przymusowej windykacji oraz współpracuje z organami egzekucyjnymi. Współpracuje z pozostałymi komórkami organizacyjnymi zajmującymi się obsługą kredytową klientów w zakresie wcześniej identyfikacji ekspozycji kredytowych, których jakość zaczyna się pogarszać. Zespół stanowi zarządzania na drugim poziomie.

Zespół Kontroli Wewnętrznej

Kontrola skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz regularny przegląd prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Zespół dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku - stanowi element zarządzania na drugim poziomie.

Audyt wewnętrzny

Na mocy zapisów Ustawy o bankach spółdzielczych oraz Umowy Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości jest realizowany wyłącznie przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości – stanowi element zarządzania na trzecim poziomie. Podstawowymi zadaniami komórki audytu wewnętrznego jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Uczestników Spółdzielni. Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Zasady organizacji i realizacji audytu wewnętrznego są uregulowane w Załączniku nr 11 do Umowy Systemu Ochrony.

Stanowisko ds. zgodności

Zadaniem stanowiska jest zapewnienie przestrzegania zgodności w Banku – stanowi element zarządzania na drugim poziomie. Stanowisko ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności w działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi. Identyfikuje ryzyko braku zgodności poprzez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych, standardów rynkowych, a także poprzez przeprowadzanie wewnętrznych postępowań wyjaśniających. Monitoruje poziom ryzyka braku zgodności po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka, w szczególności poprzez przeprowadzenie testów zgodności. Raportuje Zarządowi Banku oraz Radzie Nadzorczej informacje w zakresie swojego działania na temat ryzyka braku zgodności w Banku.

Inspektor Ochrony Danych Osobowych

Sprawuje nadzór nad środkami technicznymi i organizacyjnymi zapewniającymi ochronę przetwarzanych danych osobowych, odpowiednimi do zagrożeń oraz kategorii danych objętych ochroną. Podejmuje czynności i środki w celu zabezpieczenia danych osobowych przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabraniam przez osobę nieupoważnioną, przetwarzaniem z naruszeniem ustawy oraz zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem. Szczegółowy zakres zadań i kompetencji zawarty jest w zakresie obowiązków Inspektora Ochrony Danych Osobowych. Stanowi element zarządzania na drugim poziomie.

Pozostali pracownicy Banku

Mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń – stanowią element zarządzania na pierwszym poziomie (I linia obrony).

3.3. Zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyk

Na podstawie oceny procesu ICAAP, w tym weryfikacji definicji ryzyk uwzględnianych w procesie oraz określeniu istotności ryzyk wg stanu na dzień 31 marca 2019 r., za istotne uznano następujące rodzaje:

1. Ryzyko kredytowe,
2. Ryzyko rynkowe:

- a) Ryzyko walutowe,
- b) Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- 3. Ryzyko operacyjne,
- 4. Ryzyko koncentracji,
- 5. Ryzyko płynności i finansowania,
- 6. Ryzyko braku zgodności (compliance risk).

3.3.1 Ryzyko kredytowe

Definicja

Ryzyko kredytowe to ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta.

Ryzyko to wpływa w sposób najbardziej istotny na działalność Banku, ponieważ niespłacenie udzielonych należności wiąże się z poniesieniem przez Bank ewentualnych dużych strat.

Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku.

Cele strategiczne

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem kredytowym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej przez Bank działalności kredytowej poprzez zapewnienie właściwej jakości oceny ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec pojedynczego klienta oraz całego portfela kredytowego Banku.

Proces zarządzania

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku obejmuje następujące etapy:

- 1) identyfikację czynników ryzyka kredytowego;
- 2) ocenę oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka kredytowego (limity);
- 3) monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka;
- 4) wdrażanie technik redukcji ryzyka;
- 5) zarządzanie ryzykiem rezydualnym;
- 6) zarządzanie ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
- 7) zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 8) wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego;
- 9) kontrolę zarządzania ryzykiem kredytowym.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji jaki

i do całego portfela kredytowego.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym pojedynczej transakcji/ kredytobiorcy obejmuje:

- 1) stosowanie metodyki oceny zdolności kredytowej;
- 2) bieżący monitoring;
- 3) przegląd ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw celowych;
- 4) windykację i nadzór nad kredytami zagrożonymi;
- 5) kontrolę procesu kredytowego w odniesieniu do transakcji zawartych z danym kredytobiorcą.

Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym portfela kredytowego Banku obejmują działania polegające na:

- 1) dywersyfikacji ryzyka i kształtowaniu bezpiecznej struktury portfela;
- 2) badaniu jakości portfela i poziomu tworzonych rezerw;
- 3) przeprowadzaniu testów wrażliwości portfela na zmieniające się warunki zewnętrzne działania Banku.

Rozwiązania organizacyjne

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku uczestniczą:

- 1) Prezes Zarządu, nadzorujący obszar ryzyka kredytowego,
- 2) Wiceprezes Zarządu ds. handlowych, nadzorujący działalność kredytową,
- 3) Wiceprezes Zarządu ds. finansowych,
- 4) Zespół Analityków Kredytowych odpowiedzialny za realizację zadań w obszarze ryzyka kredytowego, wyznaczonych w „Regulaminie Organizacyjnym” oraz zleconych przez władze Banku. Zespół analityków kredytowych w szczególności:
 - a) odpowiada za poprawność oceny wniosków o udzielenie kredytów, pożyczek, gwarancji i innych transakcji obciążonych ryzykiem kredytowym, i weryfikacji analiz zdolności kredytowej oraz oceny zabezpieczeń i propozycji klasyfikacji,
 - b) współuczestniczy w wydawaniu opinii dotyczących transakcji kredytowych obciążonych ryzykiem kredytowym,
 - c) współuczestniczy w tworzeniu regulacji wewnętrznych w zakresie ryzyka kredytowego,
 - d) dokonuje analiz portfela kredytowego w terminach zgodnych z „Instrukcją sporządzania informacji zarządczej”,
- 5) Dyrektorzy Oddziałów odpowiedzialni są za identyfikację ryzyka kredytobiorców ocenianych i monitorowanych w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Banku,

podejmowanie decyzji kredytowych zgodnych z otrzymanym pełnomocnictwem,

6) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz Ekonomicznych:

- a) dokonuje pomiaru i monitorowania ryzyk ponoszonych przez Bank, w tym ryzyka kredytowego, oraz
- b) przeprowadza analizy poprawności wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych ryzyk, w tym prawidłowości wyliczenia kapitału regulacyjnego i kapitału wewnętrznego,

7) Zespół Kontroli Wewnętrznej:

- a) uczestniczy w opiniowaniu procedur regulujących proces zarządzania ryzykiem kredytowym,
- b) bada i ocenia adekwatność i skuteczność kontroli wewnętrznej w Banku w zakresie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym,
- c) przeprowadza kontrolę procesu identyfikacji ryzyk Banku oraz oceny istotności ryzyka,
- d) analizuje metodyki i procesy zarządzania ryzykami Banku oraz ich zgodność z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi Banku,
- e) przeprowadza ocenę poprawności wyliczenia kapitału regulacyjnego oraz jakości procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego, a także ocenę przeglądu i efektywności tych procesów – w zakresie ryzyka kredytowego,
- f) formułuje rekomendacje zmierzające do likwidacji nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie przeprowadzanych analiz, kontroli i przeglądów.

System identyfikacji, pomiaru i raportowania

Raportowanie w zakresie poziomu ryzyka kredytowego obejmuje:

- 1) raporty sporządzane w okresach miesięcznych:
 - ryzyko koncentracji zaangażowań,
- 2) raporty sporządzane w okresach kwartalnych:
 - ryzyko ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie,
 - ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych,
- 3) raporty sporządzane w okresach rocznych:
 - ryzyko rezydualne.

Raporty są prezentowane Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej zgodnie z trybem przewidzianym w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej”.

Stosowane zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka

Metodą zabezpieczenia się przed nadmiernym ryzykiem w działalności kredytowej jest prowadzone zarządzanie ryzykiem, zgodnie z obowiązującymi procedurami, zarówno w odniesieniu do pojedynczego kredytu, jak i łącznego zaangażowania kredytowego.

Stosowane techniki ograniczania ryzyka kredytowego – zgodnie z art. 453 Rozporządzenia, zostały zawarte w pkt 22 niniejszej Informacji.

3.3.2 Ryzyko rynkowe

Definicja

Ryzyko rynkowe to ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmienność parametrów rynkowych (cen na rynku), ryzyko rynkowe dotyczy pozycji bilansowych, jak i pozabilansowych, w przypadku Banku ryzyko rynkowe ogranicza się do:

- a) **ryzyka walutowego** – ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmiany kursów walut;
- b) **ryzyka ogólnego stóp procentowych w portfelu bankowym.**

Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej zostały zawarte w pkt 17 niniejszej Informacji.

Cele strategiczne

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem rynkowym w Banku jest ograniczanie negatywnego wpływu zmian parametrów rynkowych na wyniki finansowe Banku i jego kapitał, przy równoczesnym utrzymaniu atrakcyjności i konkurencyjności oferty dla klientów.

Rozwiązania organizacyjne

Uczestnicy procesu zarządzania ryzykiem	Zakres odpowiedzialności
<u>Rada Nadzorcza Banku</u>	Sprawuje nadzór nad: • zgodnością strategii i polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka, ze strategią i planem finansowym Banku, • wprowadzeniem systemu zarządzania oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego procesu.
<u>Zarząd Banku</u>	Odpowiada za: • zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania ryzykiem rynkowym oraz nadzór nad efektywnością tego procesu, • wdrożenie strategii i polityki zarządzania ryzykiem rynkowym, Podejmuje decyzje w zakresie: • zatwierdzania procedur zarządzania ryzykiem i wskazanych w nich limitów ograniczających ekspozycję na ryzyko rynkowe, • poziomu wybranych limitów dla ryzyka rynkowego,

	- wysokości oprocentowania dla produktów z oferty Banku, - wprowadzenia narzędzi i instrumentów niezbędne do zarządzania ryzykiem rynkowym.
<u>Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz Ekonomicznych (ZZRA)</u>	- odpowiada za opracowanie strategii i polityki zarządzania ryzykiem rynkowym, - opracowuje zasady zarządzania ryzykiem w zakresie jego pomiaru, raportowania, limitowania i kontroli, - analizuje i monitoruje strukturę bilansu Banku w aspekcie ponoszonego ryzyka rynkowego oraz kontroluje przestrzeganie przyjętych w tym zakresie norm ostrożnościowych, - przygotowuje propozycje limitów ograniczających ryzyko rynkowe, - sporządza raporty dla Zarządu Banku dotyczące ekspozycji Banku na to ryzyko rynkowe.
<u>Prezes Zarządu</u>	nadzoruje pracę Zespołu Zarządzania Ryzykami i Analiz Ekonomicznych.
<u>Wiceprezes ds. handlowych</u>	- ustala zasady oprocentowania produktów w ofercie Banku oraz przedstawia propozycje tabel oprocentowania produktów, - opracowuje zasady wprowadzania nowych produktów do oferty Banku, - dokonuje ocen rentowności produktów bankowych, - określa zasady opracowania i wdrażania produktów Banku, - przedstawia propozycję oraz wnioskuję na Zarząd Banku w sprawie oprocentowania produktów znajdujących się w ofercie Banku.
<u>Zespół Kontroli Wewnętrznej (ZKW)</u> <u>Stanowisko ds. zgodności</u>	- opiniuje system zarządzania Bankiem, w tym skuteczność zarządzania ryzykiem rynkowym w działalności Banku, - przeprowadza czynności kontrolne w komórkach organizacyjnych Banku uczestniczących w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym, w celu dokonania kontroli zgodności działania kontrolowanych komórek z obowiązującymi regulacjami zewnętrznymi i wewnętrznymi.

Proces zarządzania ryzykiem walutowym

Działalność dewizowa Banku, pomimo że stanowi nieznaczną część sumy bilansowej odgrywa znaczącą rolę w ofercie Banku. Zespół Dewizowy w Banku dokonuje operacji za pośrednictwem Banku Zrzeszającego, obsługuje dużych klientów oraz kształtuje politykę cenową Banku w tym zakresie. Dochody z działalności dewizowej pochodzą głównie z przeprowadzanych przez Bank operacji wymiany walut. Strategią Banku jest prowadzenie konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach niewiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego. Należy podkreślić, że takie podejście nie ogranicza w żaden sposób rozwoju wolumenu transakcji walutowych oferowanych klientom Banku.

System identyfikacji, pomiaru i raportowania

Poziom ryzyka walutowego w działalności Banku z tytułu ryzyka kursowego ograniczony jest poprzez limity maksymalnej pozycji walutowej w tym limity pozycji dla poszczególnych walut. Wysokość limitów i wymogi kapitałowe związane z działalnością walutową przyjęte zostały na podstawie odrębnej Uchwały przez Zarząd Banku Spółdzielczego w Nowym Dworze Mazowieckim.

System limitów wewnętrznych Banku w zakresie ryzyka walutowego:

- limit całkowitej pozycji walutowej na koniec dnia.

Dodatkowo przyjmuje się limity pozycji dla poszczególnych walut:

- Waluta Unii Europejskiej EUR – limit max 0,90%,
- Dolar amerykański USD – limit max 0,90%,
- Funt brytyjski – limit max 0,20%.

Wymienione limity nałożone na poszczególne pozycje walutowe Banku określają maksymalny udział indywidualnych pozycji walutowych w odniesieniu do funduszy własnych Banku. Monitoring wykorzystania limitów w zakresie ryzyka walutowego realizowany jest w Zespole Zarządzania Ryzykami i Analiz Ekonomicznych. Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nieprzekraczającej 2% funduszy własnych, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.

Walutowa pozycja całkowita wg stanu na dzień 31.12.2019 r. w tys. zł

Pozycja całkowita Banku	164,00
--------------------------------	--------

Według stanu na dzień 31.12.2019 r. łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego na przestrzeni 6 ostatnich miesięcy poprzedzających datę analizy wyniósł zero, gdyż całkowita pozycja walutowa w Banku nie przewyższała 2% funduszy własnych Banku. Poziom ryzyka walutowego raportowany jest do Zarządu Banku w okresach miesięcznych, natomiast do Rady Nadzorczej w cyklach kwartalnych, zgodnie z trybem przewidzianym w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej”.

Poziom ekspozycji Banku na ryzyko rynkowe ograniczany jest obowiązującym systemem limitów zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych.

3.3.3 Ryzyko operacyjne

Cele i strategie w zakresie zarządzania **ryzykiem operacyjnym** zostały zawarte w pkt 15 niniejszej Informacji.

3.3.4 Ryzyko koncentracji

Definicja

Ryzyko koncentracji zagrożenie wynikające z nadmiernych koncentracji z tytułu ekspozycji wobec poszczególnych klientów, grup powiązanych klientów, klientów działających w tym samym sektorze gospodarki, regionie geograficznym, prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami, podmiotów należących do grupy kapitałowej banku (zarówno w ujęciu transgranicznym, jak i krajowym), ekspozycji denominowanych w tej samej walucie lub indeksowanych do tej samej waluty, z tytułu stosowanych technik ograniczenia ryzyka kredytowego oraz dużych pośrednich ekspozycji kredytowych, takich jak pojedynczy wystawca zabezpieczenia, charakteryzujących się potencjałem do generowania strat na tyle dużych, by zagrozić kondycji finansowej banku lub zdolności do prowadzenia podstawowej działalności lub doprowadzić do istotnej zmiany profilu ryzyka banku.

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów.

System identyfikacji, pomiaru i raportowania

System identyfikacji, pomiaru i raportowania ryzyka koncentracji jest częścią ryzyka kredytowego.

Bank identyfikuje oraz monitoruje ryzyko kredytowe z tytułu łącznych koncentracji zaangażowań:

- 1) wobec pojedynczych klientów lub grup powiązanych klientów w rozumieniu art. 395 ust. 1 Rozporządzenia,
- 2) wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a Ustawy,
- 3) w ten sam sektor gospodarki,
- 4) wobec tego samego produktu,
- 5) w ten sam rodzaj zabezpieczenia.

Bank posiada limity koncentracji zaangażowań oraz zaangażowań kapitałowych wobec pojedynczych podmiotów oraz powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, w tym:

- limit A – określony w art. 395 ust. 1 Rozporządzenia, stanowiący 25% wartości uznanego kapitału Banku, obejmujący wszystkie ekspozycje Banku wobec danego klienta lub grupy powiązanych klientów, obliczone z uwzględnieniem skutku ograniczenia ryzyka kredytowego zgodnie z art. 399-403 Rozporządzenia,
- limit B - określony w art. 395 ust. 1 Rozporządzenia, z tytułu zaangażowania Banku wobec klienta, który jest instytucją lub wobec grupy powiązanych klientów do której należy co najmniej jedna instytucja, wartość limitu stanowi 10% wartości uznanego kapitału Banku lub kwoty 150 mln EUR, w zależności od tego, która z tych kwot jest wyższa, pod warunkiem że suma wartości ekspozycji wobec wszystkich powiązanych klientów niebędących instytucjami, po uwzględnieniu skutku ograniczenia ryzyka kredytowego zgodnie z art. 399-403 Rozporządzenia, nie przekracza 10% wartości uznanego kapitału Banku,
- limit C - określony w art. 79a ust. 4 Ustawy, stanowiący 25% kapitału podstawowego Tier I, o którym mowa w art. 50 Rozporządzenia, dla sumy kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych, poręczeń i innych zobowiązań pozabilansowych udzielonych Członkom Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku, osobom zajmującym kierownicze stanowiska w Banku oraz podmiotom z nimi powiązanym.

Dla każdej limitowanej pozycji koncentracji łącznego zaangażowania i zaangażowania kapitałowego wobec pojedynczych podmiotów oraz powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie obowiązują:

- limit zewnętrzny (wynikający z Rozporządzenia, Ustawy lub Uchwały o adekwatności kapitałowej banków),
- limit wewnętrzny Banku.

Powyższe limity określone są jako procent uznanego kapitału Banku lub kapitału podstawowego Tier I Banku ustalonych zgodnie z Rozporządzeniem lub Ustawą Prawo bankowe.

Limity wewnętrzne nie mogą przekraczać wysokości limitów zewnętrznych.

W przypadku wykorzystania limitu na poziomie ustalonym przez Bank, podejmowane są działania w celu ograniczenia poziomu koncentracji zaangażowań.

Bank uznaje, że ryzyko wynikające z koncentracji zaangażowań w procesie obliczania kapitału regulacyjnego potencjalnie nie jest w pełni zidentyfikowane i w konsekwencji może nie w pełni być pokryte wymogiem kapitałowym ustalonym w Filarze I.

Zasady klasyfikacji ryzyk koncentracji zaangażowań pod względem istotności, Bank ustala

w oparciu o procedurę szacowania i oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego.

3.3.5 Ryzyko płynności

Cele i strategie w zakresie zarządzania **ryzykiem płynności** zostały zawarte w pkt 25 niniejszej Informacji.

3.3.6 Ryzyko braku zgodności (compliance risk)

Definicja

Ryzyko braku zgodności skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych.

Cele strategiczne

Zarządzanie zgodnością jest w Banku realizowane w celu:

1. zapewniania funkcjonowania Banku zgodnie z przepisami prawa;
2. wdrożenie systemu wczesnego ostrzegania komórek odpowiedzialnych za tworzenie regulacji wewnętrznych o planowanych zmianach przepisów zewnętrznych;
3. zapewnienie wewnętrznej spójności regulacji obowiązujących w Banku;
4. zapewniania przestrzegania przez pracowników Banku przyjętych standardów postępowania;
5. budowania korzystnego wizerunku Banku jako instytucji przestrzegającej przepisów prawa i przyjętych standardów postępowania;
6. ograniczania ryzyka braku zgodności.

Ryzyko braku zgodności dotyczy nie tylko postępowania zgodnego z przepisami prawa, ale również wewnętrznymi zasadami, normami i standardami oraz normami postępowania etycznego, które obowiązują i funkcjonują wewnątrz Banku.

Proces zarządzania

Proces zarządzania zgodnością jest procesem strategicznym, który wywiera wpływ na funkcjonowanie całego Banku.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmuje następujące elementy:

- 1) realizację zaleceń otrzymanych od organów nadzorczych;
- 2) identyfikację;
- 3) pomiar;
- 4) limitowanie;
- 5) monitorowanie;

- 6) raportowanie;
- 7) kontrolę;
- 8) ograniczanie.

Bank posiada sformalizowane zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności zawarte w „Polityce zarządzania zgodnością i ryzykiem braku zgodności Banku Spółdzielczego w Nowym Dworze Mazowieckim”, „Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Nowym Dworze Mazowieckim” oraz „Regulaminie funkcjonowania stanowiska ds. zgodności w Banku Spółdzielczym w Nowym Dworze Mazowieckim”.

Rozwiązania organizacyjne

W obszarze zarządzania zgodnością zadania są realizowane przez następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne Banku:

- 1) Radę Nadzorczą Banku,
- 2) Zarząd Banku,
- 3) Stanowisko ds. zgodności,
- 4) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz Ekonomicznych,
- 5) Wiceprezes Zarządu ds. finansowych wraz z Koordynatorem Programu,
- 6) Zespół Informatyki,
- 7) Inspektor Ochrony Danych Osobowych,
- 8) Zespół Organizacyjno-Administracyjny,
- 9) Dyrektorzy jednostek organizacyjnych,
- 10) pozostałe jednostki i komórki organizacyjne Banku.

System identyfikacji, pomiaru i raportowania

Profil ryzyka braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Nowym Dworze Mazowieckim wyznaczany jest w oparciu o dane dotyczące następujących grup kosztów, ponoszonych przez Bank:

- odsetki karne,
- zapłacone kary umowne,
- zapłacone odszkodowania,
- koszty windykacji, spowodowane nieprzestrzeganiem przepisów wewnętrznych i zewnętrznych Banku,
- koszty procesów i pozwów sądowych wynikających z nieprzestrzegania regulacji prawnych i zachowań nieetycznych.

Ryzyko braku zgodności na podstawie odnotowanych strat finansowych w okresie od stycznia do grudnia 2019 r. uznane zostało za nieistotne.

Poziom ryzyka braku zgodności oraz straty ponoszone w tym obszarze są raportowane do Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej w cyklach kwartalnych zgodnie z trybem przewidzianym w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej”. Znaczące straty spowodowane zdarzeniem operacyjnym należącym do obszaru ryzyka zgodności są w trybie bieżącym raportowane do Zarządu Banku. Poziom ryzyka braku zgodności oraz straty ponoszone w tym obszarze są raportowane do odpowiednich instytucji zewnętrznych zgodnie z przepisami, dotyczącymi zarządzania zgodnością.

Osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Banku zobowiązane są do przeprowadzania testowania poziomego w obszarze ryzyka braku zgodności.

Audyt wewnętrzny w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności przeprowadza Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS na podstawie zawartej umowy.

Stosowane zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka

Występowanie oraz skutki zrealizowania ryzyka braku zgodności, w przypadkach tego wymagających, są ograniczane poprzez:

- 1) modyfikowanie procesów biznesowych realizowanych w Banku;
- 2) monitorowanie zidentyfikowanych ryzyk o wysokim poziomie zagrożenia i zapobieganie sytuacjom stwarzającym zagrożenie;
- 3) outsourcing czynności objętych wysokim ryzykiem;
- 4) zabezpieczenia finansowe – ubezpieczenia;
- 5) działania naprawcze zmierzające do odzyskania straty lub zminimalizowania innych skutków zdarzenia operacyjnego, powiązanego z ryzykiem braku zgodności;
- 6) stosowanie zapisów zawartych w Kanonie dobrych praktyk rynku usług finansowych, opracowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego.

4. Zasady zarządzania (art. 435 ust. 2 Rozporządzenia)

4.1 Ilość stanowisk dyrektorskich zajmowanych w Banku przez Członków Zarządu Banku

Członkowie Zarządu nie zajmowali stanowisk dyrektorskich w innych instytucjach ani organach innych podmiotów. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku lub organach innych podmiotów.

4.2 Zasady powoływania i oceny kwalifikacji, doświadczenia i reputacji członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działająca wg „Statutu Banku Spółdzielczego w Nowym Dworze Mazowieckim” biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Rada Nadzorcza dokonuje okresowej oceny kompetencji Zarządu jeżeli przepisy nadzorcze tego wymagają.

Dokonywana jest też ocena kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) Zarządu w zakresie niezbędnym do realizacji strategii zarządzania ryzykiem.

Ocena jest dokonywana zgodnie z następującymi zasadami:

- 1) Rada Nadzorcza ocenia czy Zarząd, jako organ Banku posiada odpowiednie kwalifikacje (wiedzę i umiejętności),
- 2) w celu oceny kwalifikacji Zarządu, Rada Nadzorcza dokonuje oceny kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) poszczególnych członków Zarządu do sprawowania wyznaczonych im funkcji,
- 3) przynajmniej jeden członek Zarządu, w szczególności nadzorujących dany rodzaj ryzyka lub dany rodzaj zagadnienia powinien posiadać odpowiednie dla danego obszaru kwalifikacje,
- 4) ocena kwalifikacji dokonywana jest zgodnie z przepisami prawa, a także odpowiednimi regulacjami nadzorczymi,
- 5) oceny kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) Rada Nadzorcza członka Zarządu dokonuje:
 - a) przed powołaniem członka Zarządu,
 - b) w przypadkach zmiany zakresów odpowiedzialności pomiędzy członkami Zarządu,
 - c) w przypadkach zmiany przepisów prawa i przepisów nadzorczych, wymagających ponownej oceny kwalifikacji członków Zarządu.
- 6) ocena kwalifikacji obejmuje w szczególności ocenę: doświadczenia zawodowego,

wykształcenia, bądź przeszkolenia zapewniającego właściwe sprawowanie wyznaczonych funkcji,

- 7) w przypadku stwierdzenia braku odpowiednich kwalifikacji członka Zarządu stosowane są środki naprawcze, obejmuje to wyznaczenia odpowiedniego czasu na uzupełnienie kwalifikacji i wyznaczenie momentu dokonania ponownej oceny przez Radę Nadzorczą.

Członków Rady Nadzorczej wybiera Zebranie Przedstawicieli na okres 4 lat zgodnie z przyjętym Statutem.

W wyborze członków Zarządu i Rady Nadzorczej Bank dokonuje doboru i oceny kwalifikacji kandydatów, osób wchodzących w skład organów i osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku, zgodnie z wydanymi przez Komisję Nadzoru Finansowego „Zasadami Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych”.

Członkowie Zarządu spełniają wymóg niekaralności.

4.3 Zasady zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Bank z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii w zakresie zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

4.4 Zasady przepływu informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku

W Banku funkcjonuje system informowania i raportowania o istotnych rodzajach ryzyka. Raporty opracowane przez pracowników komórki organizacyjnej podlegają zatwierdzeniu przez nadzorującego Członka Zarządu, a następnie w terminach prezentowane są na posiedzeniach Zarządu Banku.

Odbiorcy, częstotliwość oraz terminy sporządzania informacji zarządczej w zakresie ryzyk zostały określone w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Nowym Dworze Mazowieckim”.

Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka, zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej redukcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

Rada Nadzorcza otrzymuje raporty dotyczące oceny narażenia Banku na poszczególne rodzaje ryzyka, zgodnie z przyjętymi w Banku procedurami.

4.5 Posiadanie (bądź nie) przez Bank oddzielnego komitetu ds. ryzyka oraz liczby posiedzeń komitetu, które się odbyły

Bank z uwagi na skalę działania nie ma obowiązku tworzenia w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka. W wyniku wejścia w życie z dniem 21.10.2017 r. Ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, Rada Nadzorcza Banku powołała Komitet Audytu. Celem Komitetu jest wspieranie działania Rady Nadzorczej Banku poprzez przedstawianie jej swojego stanowiska, ocen lub rekomendacji, pozwalających na podjęcie stosownych decyzji w obszarach sprawozdawczości finansowej, systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem.

W 2019 r. Komitet Audytu Rady Nadzorczej odbył 4 posiedzenia.

5. Zakres konsolidacji ostrożnościowej (art. 436 b Rozporządzenia)

Bank nie posiada podmiotów zależnych, w związku z powyższym nie dokonywał konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

6. Fundusze własne (art. 437 Rozporządzenia)

Bank definiuje części składowe funduszy własnych zgodnie z obowiązującymi przepisami na dzień 31 grudnia 2019 r., w szczególności postanowieniami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 i Ustawy Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r.

Fundusze własne (uznany kapitał) – wyliczany na podstawie Rozporządzenia oznacza sumę następujących elementów:

- a) kapitału Tier I,
- b) kapitału Tier II.

Kapitał Tier I Banku to suma kapitału podstawowego Tier I (CET 1) i kapitału dodatkowego Tier I (AT1).

Kapitał podstawowy Tier I (CET I) składa się z następujących pozycji z zastosowaniem wyłączeń, korekt i opcji alternatywnych o których mowa w Rozporządzeniu:

- a) funduszu udziałowego z zastrzeżeniem lit e);
- b) azio emisyjne związane z instrumentami określonymi w pkt a);
- c) funduszu zasobowego;
- d) zyski zatrzymane;
- e) skumulowane inne całkowite dochody;
- f) kapitał rezerwowy;
- g) fundusz ogólnego ryzyka bankowego;
- h) niezrealizowane zyski i straty z tytułu posiadanych aktywów lub zobowiązań wycenianych do wartości godziwej;
- i) odliczenia do pozycji kapitału podstawowego Tier I, w tym:
 - 1) straty za bieżący rok obrachunkowy,
 - 2) wartości niematerialne i prawne,
 - 3) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności,
 - 4) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych, jeżeli ich wartość przekracza określone limity,
 - 5) posiadane własne instrumenty kapitałowe,
 - 6) udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z Bankiem krzyżowe powiązania kapitałowe,

- 7) udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji w te podmioty,
- 8) udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji w te podmioty i wartość tych udziałów przekracza określone limity,
- 9) kwotę ekspozycji znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym oraz pozycji sekurytyzacyjnych, jeżeli ich wartość przekracza ustalone limity (alternatywnie wobec kwoty tych ekspozycji może zostać zastosowana waga ryzyka 1 250 %).

Na kapitał dodatkowy Tier I (AT1) składają się następujące elementy:

- a) instrumenty kapitałowe nie spełniające warunków określonych dla instrumentów kapitału podstawowego Tier I lub Tier II;
- b) azio emisyjne związane z instrumentami określonymi w pkt 1;
- c) odliczenia do pozycji kapitału dodatkowego Tier I, w tym:
 - 1) udziały kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z Bankiem krzyżowe powiązania kapitałowe,
 - 2) udziały kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji w te podmioty,
 - 3) udziały kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji w te podmioty i wartość tych udziałów przekracza określone limity.

Na kapitał Tier II składają się następujące elementy:

- a) instrumenty kapitałowe nie spełniające warunków określonych dla instrumentów kapitału Tier I oraz pożyczki podporządkowane;
- b) azio emisyjne związane z instrumentami określonymi w pkt 1;
- c) korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego przed skutkami podatkowymi w wysokości do maksymalnie 1,25 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem;
- d) odliczenia do pozycji kapitału Tier II, w tym:
 - 1) udziały kapitałowe w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z Bankiem krzyżowe powiązania kapitałowe,
 - 2) udziały kapitałowe w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji w te podmioty,

- 3) udziały kapitałowe w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji w te podmioty i wartość tych udziałów przekracza określone limity.

Kapitał założycielski: Kapitał Tier I (po pomniejszeniach wynikających z Rozporządzenia) pomniejszony o fundusz ogólnego ryzyka.

Bank nie posiada pozycji kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier I.

Na podstawie art. 92 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. Bank zobowiązany jest spełniać wymogi w zakresie funduszy własnych w zakresie następujących wskaźników kapitałowych:

- współczynnik kapitału podstawowego Tier I,
- współczynnik kapitału Tier I,
- łączny współczynnik kapitałowy.

Na dzień 31.12.2019 r. wszystkie wskaźniki kapitałowe ukształtowały się powyżej regulacyjnych wymogów minimalnych.

Fundusze własne Banku (kapitał regulacyjny) na dzień 31.12.2019 r. wynosiły 22 629 tys. zł., co przy średnim kursie euro ogłoszonym przez NBP w wys. 4,2585 zł stanowiło równowartość 5 314 tys. euro.

Fundusze własne według Rozporządzenia wg stanu na dzień 31.12.2019 r.

Dane w tys. zł

FUNDUSZE WŁASNE WEDŁUG ROZPORZĄDZENIA CRR:

FUNDUSZE WŁASNE	22 629
Kapitał Tier 1	22 672
Kapitał podstawowy CET 1	22 672
Kapitał rezerwowy (Fundusz zasobowy)	21 715
Fundusz ogólnego ryzyka	0,00
Skumulowane inne całkowite dochody	80
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale Tier 1	0,00
Korekty okresu przejściowego - Funduszu udziałowy (amortyzacja 20%)	877
(-) Wartości niematerialne i prawne	-43
(-) posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym CET1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji	0,00
(-) aktywa z tytułu podatku odroczonego kwalifikujące się do pomniejszeń, zależne od przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych (konto 58000-1), jeśli przekracza wartość 10% kapitału podstawowego T1	0,00
Inne przejściowe korekty CET1	0,00
Dodatkowy kapitał podstawowy (AT 1)	0,00
Kapitał Tier 2	0,00
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane zaliczane do T2	0,00
Kwota rezerwy ogólnej na ryzyko kredytowe	0,00
Inne przejściowe korekty T2	0,00

WYMÓG KAPITAŁOWY	12 437
Współczynnik kapitałowy podstawowy Tier 1 (CET1)	14,56%
Współczynnik kapitałowy Tier 1	14,56%
Całkowity współczynnik kapitałowy	14,56%

Bank przyjmuje strategię bezpiecznego funkcjonowania opartą na utrzymywaniu rozmiarów działalności obarczonych ryzykiem na poziomie adekwatnym do posiadanych funduszy własnych.

Wskaźnik rentowości aktywów ROA wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r., wyniósł 0,34%.

7. Wymogi kapitałowe (art. 438 Rozporządzenia)

7.1 Opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżących i przyszłych działań, wraz z wyliczeniem wartości kapitału wewnętrznego (art. 438 a Rozporządzenia)

Proces oceny kapitału wewnętrznego (ICAAP) jest prowadzony w dwóch filarach:

- 1) filar I obejmuje ryzyka oceniane w ramach wymogów regulacyjnych;
- 2) filar II obejmuje ryzyka filaru I nie w pełni pokryte kapitałem regulacyjnym oraz pozostałe ryzyka zidentyfikowane w procesie oceny adekwatności kapitału wewnętrznego.

Bank wyznacza kapitał regulacyjny dla:

- ryzyka kredytowego – w oparciu o metodę standardową,
- ryzyka walutowego – w oparciu o metodę podstawową,
- ryzyka operacyjnego – w oparciu o metodę wskaźnika bazowego.

Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymywania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku. Dążąc do tego celu w procesie ICAAP realizowane są następujące działania:

- 1) identyfikacja rodzajów ryzyka występujących w Banku;
- 2) wyodrębnienie istotnych rodzajów ryzyka;
- 3) pomiar i alokacja kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka;
- 4) agregacja kapitału wewnętrznego;
- 5) monitorowanie i raportowanie kapitałowe;
- 6) zarządzanie adekwatnością kapitałową.

Rezultatem procesu szacowania kapitału wewnętrznego jest ustalenie całkowitego wymaganego poziomu kapitału na pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka i jego jakościowa ocena.

Kapitał wewnętrzny zdefiniowany jest jako oszacowana przez Bank kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka. Kapitał wewnętrzny stanowi sumę kapitału alokowanego na ryzyka filaru I i filaru II.

Na podstawie oceny procesu ICAAP, w tym weryfikacji definicji ryzyk uwzględnianych w procesie oraz określeniu istotności ryzyk wg stanu na dzień 31 marca 2019 r., za **istotne** uznano następujące rodzaje:

1. Ryzyko kredytowe;
2. Ryzyko rynkowe:
 - a) Ryzyko walutowe;
 - b) Ryzyko stopy procentowej;
3. Ryzyko operacyjne;
4. Ryzyko koncentracji;
5. Ryzyko płynności i finansowania;
6. Ryzyko braku zgodności (compliance risk).

Do ryzyk występujących w działalności Banku, **nie uznanych za ryzyka istotne**, należą:

1. Ryzyko strategiczne (biznesowe);
2. Ryzyko wyniku finansowego;
3. Ryzyko cyklu gospodarczego;
4. Ryzyko kapitałowe;
5. Ryzyko modeli;
6. Ryzyko rezydualne;
7. Ryzyko utraty reputacji;
8. Ryzyko transferowe.

Bank monitoruje ryzyka istotne zgodnie z posiadanymi pisemnymi procedurami zarządzania tymi ryzykami.

Proces szacowania kapitału wewnętrznego stanowi integralną część systemu zarządzania Bankiem oraz podejmowania decyzji o charakterze zarządczym w Banku z uwzględnieniem strategii Banku.

W ramach procesu oceny adekwatności kapitałowej, Bank dąży do sprecyzowania czy posiadany kapitał jest odpowiedni do skali ponoszonego ryzyka, dokonując na bieżąco identyfikacji i oceny ponoszonego ryzyka.

Rada Nadzorcza Banku zatwierdza proces szacowania kapitału wewnętrznego.

Zarząd Banku przekazuje Radzie Nadzorczej Banku okresowe informacje, przedstawiające w sposób rzetelny, czytelny i syntetyczny, rodzaje i wielkość ryzyka występującego w działalności Banku.

Całość procesu wewnętrznego oceny adekwatności kapitałowej podlega corocznemu przeglądowi, którego adekwatność jest oceniana w ramach Audytu Wewnętrznego.

Zarząd Banku odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli

wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów.

Kapitał wewnętrzny Banku Spółdzielczego w Nowym Dworze Mazowieckim na dzień **31 grudnia 2019 r.** wyniósł **12 437 tys. zł.**

Dane w tys. zł

Rodzaj ryzyka	Wymagany wg Banku kapitał na zabezpieczenie ryzyka	Alokacja kapitału według wymagań dla Filara I	Alokacja kapitału według wymagań dla Filara II
Ryzyko kredytowe	10 595	10 595	0
Ryzyko walutowe (rynkowe)	0	0	0
Ryzyko operacyjne	1 842	1 842	0
Łączny wymóg na powyższe ryzyka	12 437	12 437	0
Redukcja wymogu kapitałowego	0	0	0
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	0	0	0
koncentracji dużych zaangażowań	0	0	0
koncentracji w sektor gospodarki	0	0	0
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	0	0	0
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	0	0	0
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, z tego:	0	0	0
przeszacowania	0	0	0
bazowe	0	0	0
opcji klienta	0	0	0
krzywej dochodowości	0	0	0
Ryzyko płynności (wynikające z nieodpowiedniego poziomu aktywów płynnych)	0	0	9
Ryzyko wyniku finansowego	0	0	0

Ryzyko kapitałowe, z tego:	0	0	0
koncentracji funduszu udziałowego	0	0	0
koncentracji „dużych” udziałów	0	0	0
niedotrzymania minimalnych progów kapitałowych	0	0	0
Pozostałe ryzyka, z tego:	0	0	0
cyklu gospodarczego	0	0	0
strategiczne	0	0	0
utruty reputacji	0	0	0
transferowe	0	0	0
rezydualne	0	0	0
modeli	0	0	0
Kapitał wewnętrzny	12 437	12 437	0

7.2 Rezultaty stosowanego przez Bank wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych na podstawie procesu przeglądu nadzorczego, o którym mowa w art. 104 ust. 1 lit. a Dyrektywy

Nie dotyczy.

7.3 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112 Rozporządzenia

Wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego na dzień 31 grudzień 2019 r. według poniżej przedstawionej tabeli.

Klasa ekspozycji kredytowej	Wymóg kapitałowy (w tys. zł)
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	-
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	788
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	-
ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	-
ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	-
ekspozycje wobec instytucji	-
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	313
ekspozycje detaliczne	8 192
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach mieszkalnych	157
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	309
ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-
ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	-
pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	-
ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-
ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	-
ekspozycje kapitałowe	168
inne pozycje	668
Razem	10 595

8. Ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta (art. 439 Rozporządzenia)

Nie dotyczy. Na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank nie posiadał ekspozycji na ryzyko kredytowego kontrahenta. Bank nie posiada portfela handlowego.

9. Bufory kapitałowe (art. 440 Rozporządzenia)

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym Bank nie ma obowiązku wyliczania bufora antycyklicznego, natomiast wyznacza poziom bufora zabezpieczającego oraz poziom bufora na ryzyko systemowe.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. kwota bufora zabezpieczającego wyniosła 3 887 tys. zł, zaś kwota bufora na ryzyko systemowe 4 664 tys. zł.

10. Wskaźnik globalnego znaczenia systemowego (art. 441 Rozporządzenia)

Na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank nie należał do globalnych instytucji o znaczeniu systemowym.

11. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego (art. 442 Rozporządzenia)

11.1 Definicja dla należności: nieobsługiwanych i restrukturyzowanych oraz przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej: Rozporządzenie 680/2014).

Zgodnie z Załącznikiem V do Rozporządzenia 680/2014, za **ekspozycje nieobsługiwane** uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

- przeterminowanie ekspozycji przekracza 90 dni,
- małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.

Jednocześnie ekspozycje, w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 CRR, oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane. W praktyce za ekspozycje nieobsługiwane Bank uznaje ekspozycje zagrożone.

Ekspozycjami zagrożonymi są należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Bank przeprowadza klasyfikację i dokonuje podziału należności i zobowiązań pozabilansowych na kategorie ryzyka:

- należności normalne;
- należności pod obserwacją;
- należności zagrożone, w tym: poniżej standardu, wątpliwe i stracone.

Klasyfikacja sporządzana jest na podstawie „Instrukcji Zasad klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Nowym Dworze Mazowieckim”.

Stosowane są dwa podstawowe, niezależne od siebie kryteria:

- kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek;
- kryterium ekonomiczne – badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika (kredytobiorcy, poręczyciela).

Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
- 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
- 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,

po uwzględnieniu pomniejszeń podstawy naliczania rezerw i odpisów.

11.2 Opis strategii (metod) przyjętych do ustalania korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego

Bank tworzy rezerwy celowe na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- kategorii „normalne” – w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych;
- kategorii „pod obserwacją”;
- grupy „zagrożone” – w tym do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” lub „stracone”.

Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.

W przypadku ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych, Bank tworzy rezerwy celowe w wysokości co najmniej:

- 1,5% podstawy tworzenia rezerw celowych od ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii „normalne”;
- 100% podstawy tworzenia rezerw celowych od ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii „stracone”.

W przypadku ekspozycji kredytowych klientów instytucjonalnych oraz ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów mieszkaniowych oraz pożyczek i kredytów hipotecznych, Bank tworzy rezerwy celowe w wysokości co najmniej:

- 1,5% podstawy tworzenia rezerw celowych od ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii „pod obserwacją”;
- 20% podstawy tworzenia rezerw celowych od ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii „poniżej standardu”;
- 50% podstawy tworzenia rezerw celowych od ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii „wątpliwe”;
- 100% podstawy tworzenia rezerw celowych od ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii „stracone”.

11.3 Całkowitą kwotę ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnią kwotę ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji

Całkowita kwota ekspozycji z tytułu ryzyka kredytowego według klas ekspozycji.

Dane w tys. zł

Klasa ekspozycji kredytowej	Wartość ekspozycji na dzień 31 grudnia 2019 r.	Średnia wartość ekspozycji za rok 2019 r.
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	53 889	42 287
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	49 270	55 345
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	5	5
ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
ekspozycje wobec instytucji	51 482	49 571
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	3 952	4 107
ekspozycje detaliczne	159 155	157 649
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach mieszkalnych	5 948	5 005
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	10 100	10 156
ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0
ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0	0
ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
ekspozycje kapitałowe	2 102	2 102
inne pozycje	15 008	14 824
Razem	350 910	341 050

11.4 Struktura geograficzna ekspozycji w podziale na klasy ekspozycji

Struktura geograficzna ekspozycji nie jest prezentowana ponieważ Bank prowadzi działalność wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

11.5 Struktura branżowa ekspozycji lub w podziale według typu kontrahenta, w rozbiciu na klasy ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi informacjami

Podstawą zakwalifikowania zaangażowania według podziału sektorowego gospodarki jest podział stosowany przez Główny Urząd Statystyczny.

Bank przyjął następujący podział sektorowy gospodarki, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) – Dz. U. Nr 251, poz. 1885.

Dane w tys. zł	
Wyszczególnienie (wg PKD 2007)	Wartość ekspozycji
administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	43 728
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	30 979
przetwórstwo przemysłowe	8 541
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	7 570
handel hurtowy i detaliczny naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	10 751
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	8 165
budownictwo	10 934
transport i gospodarka magazynowa	1 737
edukacja	2 212
dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1 847
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1 351
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	580
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	420
pozostała działalność usługowa	315
informacja i komunikacja	6
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0
gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0
górnictwo i wydobywanie	137
organizacje i zespoły eksterytorialne	0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0
Razem	129 272

11.6 Struktura ekspozycji według okresów zapadalności w podziale na klasy ekspozycji

Aktywa i pasywa według terminów zapadalności na koniec grudnia 2019 r.

Dane w zł

			Należności, Wartość nominalna	Instrumenty dłużne, Wartość nominalna	Zobowiązania, Wartość nominalna
Sektor finansowy	Banki centralne	Bez określonego terminu	6 461 713		
		<= 1 tygodnia		52 560 000	
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	Bez określonego terminu	36 640 734		
		<= 1 tygodnia	12 800 000		0
	Pozostałe monetarne instytucje finansowe	Bez określonego terminu	36 640 734		
		<= 1 tygodnia	12 800 000		0
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	Bez określonego terminu	1 466 546		
Sektor niefinansowy	Przedsiębiorstwa niefinansowe	Bez określonego terminu	1 624 081		15 407 968
		<= 1 tygodnia	47 208		3 422
		> 1 tygodnia <= 1 miesiąca	330 578		233 331
		> 1 miesiąca <= 3 miesięcy	1 850 287		144 876
		> 3 miesięcy <= 6 miesięcy	1 837 420		58 070
		> 6 miesięcy <= 1 roku	3 981 273		432 501
		> 1 roku <= 2 lat	6 536 159		0
		> 2 lat <= 5 lat	11 300 647		0
		> 5 lat <= 10 lat	9 472 790		0
		> 10 lat <= 20 lat	1 133 334		0
	Gospodarstwa domowe	Bez określonego terminu	6 700 445		135 413 677
		<= 1 tygodnia	253 939		3 602 922
		> 1 tygodnia <= 1 miesiąca	1 258 594		16 126 078
		> 1 miesiąca <= 3 miesięcy	3 346 848		39 117 133
		> 3 miesięcy <= 6 miesięcy	6 696 108		41 520 494
		> 6 miesięcy <= 1 roku	8 341 206		38 032 534
		> 1 roku <= 2 lat	12 988 644		1 485 787
		> 2 lat <= 5 lat	30 717 898		1 185 535
		> 5 lat <= 10 lat	28 235 347		0
		> 10 lat <= 20 lat	23 397 633		0
		> 20 lat	7 813 373		0
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	Bez określonego terminu	162		5 675 898
		<= 1 tygodnia	2 125		27 139
		> 1 tygodnia <= 1 miesiąca	27 443		1 215 257
		> 1 miesiąca <= 3 miesięcy	60 248		1 452 521
		> 3 miesięcy <= 6 miesięcy	90 185		121 686
		> 6 miesięcy <= 1 roku	178 625		700 708
		> 1 roku <= 2 lat	359 694		0
		> 2 lat <= 5 lat	965 985		0
		> 5 lat <= 10 lat	1 625 104		0

		> 10 lat <= 20 lat	616 805		0
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Instytucje rządowe szczebla centralnego	Bez określonego terminu			42 624
	Instytucje samorządowe	Bez określonego terminu	0		6 377 379
		> 1 tygodnia <= 1 miesiąca	395 186	0	0
		> 1 miesiąca <= 3 miesięcy	1 184 915	0	3 080
		> 3 miesięcy <= 6 miesięcy	1 974 992	0	12 134
		> 6 miesięcy <= 1 roku	3 555 131	0	0
		> 1 roku <= 2 lat	6 470 873	0	0
		> 2 lat <= 5 lat	17 760 788	2 600 000	174 011
		> 5 lat <= 10 lat	10 248 666	2 900 000	0
		> 10 lat <= 20 lat	2 140 000	0	0
Sektor finansowy	Banki centralne	Bez określonego terminu	202 800		
	Banki i oddziały instytucji kredytowych	Bez określonego terminu	1 881 950		
	Pozostałe monetarne instytucje finansowe	Bez określonego terminu	1 881 950		
Sektor niefinansowy	Przedsiębiorstwa niefinansowe	Bez określonego terminu	0		31 003
	Gospodarstwa domowe	Bez określonego terminu	0		1 887 888
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	Bez określonego terminu	0		1 904
	Gospodarstwa domowe	Bez określonego terminu	5 480		108 791

11.7 Podział na istotne branże lub typy kontrahentów

Nie dotyczy.

11.8 Kwota ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych

Analiza wiekowa aktywów finansowych przeterminowanych na dzień bilansowy.

Dane w zł

Przeterminowanie / Sektor	Pozostałe należności oraz kredyty i inne należności (w wartości bilansowej brutto)	Rezerwy celowe i odpisy aktualizujące na należności	Pozostałe należności oraz kredyty i inne należności (w wartości bilansowej netto)
Nieprzeterminowane	253 555 022	593 804	252 961 218
1. Sektor finansowy	52 815 069	0	52 815 069
2. Sektor niefinansowy	157 007 448	593 804	156 413 644
3. Sektor instytucji rządowych i samorządowych	43 732 505	0	43 732 505
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	4 384 387	8 082	4 376 305
1. Sektor finansowy	0	0	0
2. Sektor niefinansowy	4 384 387	8 082	4 376 305
3. Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	658 794	87 506	571 288
1. Sektor finansowy	0	0	0
2. Sektor niefinansowy	658 794	87 506	571 288

3. Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	173 431	39 893	133 538
1. Sektor finansowy	0	0	0
2. Sektor niefinansowy	173 431	39 893	133 538
3. Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0
Przeterminowane > 180 dni <= 1 roku	111 611	111 514	97
1. Sektor finansowy	0	0	0
2. Sektor niefinansowy	111 611	111 514	97
3. Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0
Przeterminowane > 1 roku	9 930 297	6 357 182	3 573 115
1. Sektor finansowy	0	0	0
2. Sektor niefinansowy	9 930 297	6 357 182	3 573 115
3. Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0
Suma końcowa	268 813 542	7 197 981	261 615 561

11.9 Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych

		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacji				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu ekspozycji restrukturyzowanych	
		Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane			Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych		W tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne
				W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	W tym ekspozycje dotknięte utratą wartości				
1	Kredyty i zaliczki	5 629	325 569		13 682 937	84	47 535	266 947	0
2	<i>Banki centralne</i>	0	0			0	0	0	0
3	<i>Instytucje rządowe</i>	0	0			0	0	0	0
4	<i>Instytucje kredytowe</i>	0	0			0	0	0	0
5	<i>Inne instytucje finansowe</i>	0	0			0	0	0	0
6	<i>Przedsiębiorstwa niefinansowe</i>	0	0			0	0	0	0
7	<i>Gospodarstwa domowe</i>	5 629	325 569		13 682 937	84	47 535	266 947	0
8	Dłużne papiery wartościowe	0	0			0	0	0	0
9	Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki	0	0			0	0	0	0
10	Łącznie	5 629	325 569		13 682 937	84	47 535	266 947	0

11.10 Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania

		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna							
		Ekspozycje obsługiwane		Ekspozycje nieobsługiwane					
		Nieprzeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni	Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni	Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane > 1 rok ≤ 5 lat	Przeterminowane > 5 lat	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
1	Kredyty i zaliczki	255 114 081	0	3 484 123	173 430	111 611,0	7 952 933,0	1 977 364	
2	Banki centralne	0	0	0	0	0	0	0	
3	Instytucje rządowe	43 732 505	0	0	0	0	0	0	
4	Instytucje kredytowe	51 327 373	0	0	0	0	0	0	
5	Inne instytucje finansowe	1 487 696	0	0	0	0	0	0	
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	34 840 210	0	1 377 943	45	9 919	2 098 581	16 254	
7	W tym MŚP	34 840 210	0	1 377 943	45	9 919	2 098 581	16 254	
8	Gospodarstwa domowe	123 726 297	239 936	2 106 180	173 385	101 692	5 854 352	1 961 110	
9	Dłużne papiery wartościowe	58 097 466	0	0	0	0	0	0	
10	Banki centralne	52 555 675	0	0	0	0	0	0	
11	Instytucje rządowe	5 541 791	0	0	0	0	0	0	
12	Instytucje kredytowe	0	0	0	0	0	0	0	
13	Inne instytucje finansowe	0	0	0	0	0	0	0	
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0	0	0	0	0	0	
15	Ekspozycje pozabilansowe		0						
16	Banki centralne		0						
17	Instytucje rządowe		0						
18	Instytucje kredytowe		0						
19	Inne instytucje finansowe		0						

20	Przedsiębiorstwa niefinansowe		0					
21	Gospodarstwa domowe		0					
22	Łącznie	313 211 547	239 936	3 484 123	173 430	111 611	7 952 933	1 977 364
Wskaźnik NPL na dzień 31.12.2019 r.		5,09%						

11.11 Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy

		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna						Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw						Skumulowane odpisania częściowe	Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe	
		Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane			Ekspozycje obsługiwane – skumulowana utrata wartości i rezerwy			Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw				Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
			W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2	W tym etap 3		W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2	W tym etap 3			
1	Kredyty i zaliczki	255 114 081			13 699 461			413 709			6 784 272					6 887 827
2	Banki centralne	0			0			0			0					0
3	Institucje rządowe	43 732 505			0			0			0					0
4	Institucje kredytowe	51 327 373			0			0			0					0
5	Inne instytucje finansowe	1 487 696			0			0			0					0
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	34 840 210			3 502 742			0			792 138					2 710 604
7	W tym MŚP	34 840 210			3 502 742			0			792 138					2 710 604
8	Gospodarstwa domowe	123 726 297			10 196 719			413 709			5 992 134					4 177 223
9	Dłużne papiery wartościowe	58 097 466			0			0			0					0
10	Banki centralne	52 555 675			0			0			0					0
11	Institucje rządowe	5 541 791			0			0			0					0
12	Institucje kredytowe	0			0			0			0					0
13	Inne instytucje finansowe	0			0			0			0					0
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0			0			0			0,0					0

15	Ekspozycje pozabilansowe	0					0			0,0					0
16	<i>Banki centralne</i>	0					0			0,0					0
17	<i>Instytucje rządowe</i>	0					0			0,0					0
18	<i>Instytucje kredytowe</i>	0					0			0,0					0
19	<i>Inne instytucje finansowe</i>	0					0			0,0					0
20	<i>Przedsiębiorstwa niefinansowe</i>	0					0			0,0					0
21	<i>Gospodarstwa domowe</i>	0					0			0,0					0
22	Łącznie	313 211 547			13 699 461		413 709			6 784 272					6 887 827

11.12 Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne

		Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie	
		Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1	Rzeczowe aktywa trwałe	0,0	0,0
2	Inne niż rzeczowe aktywa trwałe	0,0	0,0
3	<i>Nieruchomości mieszkalne</i>	0,0	0,0
4	<i>Nieruchomości komercyjne</i>	0,0	0,0
5	<i>Ruchomości (samochody, środki transportu itp.)</i>	0,0	0,0
6	<i>Kapitał własny i instrumenty dłużne</i>	0,0	0,0
7	<i>Pozostałe</i>	0,0	0,0
8	Łącznie	0,0	0,0

11.13 Zmiany korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości

Nie dotyczy.

12. Aktywa wolne od obciążeń (art. 443 Rozporządzenia)

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).

Wartość bilansową aktywów w podziale na kategorie ekspozycji obciążone i wolne od obciążeń prezentuje Tabela poniżej.

Dane w tys. zł

Wyszczególnienie	Aktywa obciążone	Aktywa nieobciążone
Aktywa		
Kredyty na żądanie	0	10 733
Instrumenty udziałowe	0	2 102
w tym: obligacje zabezpieczone	0	0
w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami	0	0
w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	5 542
w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe	0	0
w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0
Dłużne papiery wartościowe	0	58 097
w tym: kredyty hipoteczne	0	126 388
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	0	251 183
Inne aktywa	0	15 034
Aktywa Banku	0	337 149

13. Korzystanie z ECAI (art. 444 Rozporządzenia)

Na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank nie korzystał z usług zewnętrznej firmy ratingowej.

**14. Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b i c
- ekspozycje na ryzyko rynkowe (art. 445 Rozporządzenia)**

Nie dotyczy.

15. Ryzyko operacyjne (art. 446 Rozporządzenia)

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym (Rekomendacja M – Rekomendacja 17)

Informacje jakościowe

Ryzyko operacyjne oznacza ryzyko straty wynikające z nieodpowiednich lub zawodnych procedur wewnętrznych, błędów ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmuje także ryzyko prawne.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie, kontrolę oraz redukowanie tego ryzyka i jest realizowany w sposób ciągły.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym jest skuteczny poprzez bieżącą identyfikację oraz raportowanie zdarzeń operacyjnych o istotnych stratach, jak również poprzez kontrolę ryzyka. Główne założenia w zakresie podejścia Banku do zarządzania ryzykiem operacyjnym, odpowiedzialność i zadania w strukturze organizacyjnej systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym określa „Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Nowym Dworze Mazowieckim”, przyjęta Uchwałą Rady Nadzorczej Banku.

Uczestnicy procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym	Zakres odpowiedzialności
Rada Nadzorcza Banku	Sprawuje nadzór nad: • zgodnością strategii i polityki Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, ze strategią i planem finansowym Banku; • wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem operacyjnym oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego procesu; • ryzykiem systemów informatycznych i bezpieczeństwem informacji w tym: a) zarządzaniem bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego oraz ciągłością działania, b) procesem tworzenia i aktualizacji strategii w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego, c) zarządzaniem elektronicznymi kanałami dostępu, d) współpracą z zewnętrznymi dostawcami usług w zakresie środowiska teleinformatycznego i jego bezpieczeństwa, e) zapewnieniem adekwatnej struktury organizacyjnej oraz zasobów kadrowych w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego, f) zarządzaniem jakością danych o kluczowym znaczeniu dla Banku.

Zarząd Banku	Odpowiada za: • opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym, • zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz monitorowanie efektywności jego działania, w tym wskazanie osób i jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za realizację poszczególnych elementów systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, • okresowe przedkładanie Radzie Nadzorczej syntetycznej informacji na temat profilu ryzyka operacyjnego, na które narażony jest Bank. • bezpieczeństwo informacji i systemów informatycznych, w związku z tym szczególną uwagę poświęca zagadnieniom: a) zarządzaniu bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego oraz ciągłością działania, b) tworzenia i aktualizacji strategii w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego, c) zarządzania elektronicznymi kanałami dostępu, d) współpracy z zewnętrznymi dostawcami usług w zakresie środowiska teleinformatycznego i jego bezpieczeństwa, e) zapewnienia adekwatnej struktury organizacyjnej oraz zasobów kadrowych w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego, f) zarządzania jakością danych o kluczowym znaczeniu dla Banku.
Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz Ekonomicznych (ZZRA)	Odpowiada za: • przygotowanie projektu strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym, • opracowanie i aktualizowanie metodyki zarządzania ryzykiem operacyjnym określonej przez system aktów normatywnych definiujących proces zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz sposoby realizowania tego procesu, • standardowe analizy i raporty oraz inne z zakresu ryzyka operacyjnego, wskazane przez Radę Nadzorczą, Zarząd Banku, a także sprawozdania wynikające z obowiązku informacyjnego wobec uprawnionych instytucji zewnętrznych, • prowadzi analizy profilu i monitorowanie poziomu ryzyka operacyjnego Banku, • koordynowanie procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku, inicjuje: • wprowadzanie oraz rozwijanie narzędzi wspomagających zarządzanie ryzykiem operacyjnym w tym w szczególności monitoruje poprawność i aktualność funkcjonalności systemu OperNet.
Stanowisko ds. zgodności	Odpowiada za: • zapewnianie zgodności, • identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności, • zgodność działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi, • raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności, Zadania Stanowiska ds. zgodności wykonuje wyznaczony pracownik Zespołu Kontroli Wewnętrznej
Zespół Kontroli Wewnętrznej (ZKW)	• kontroluje system zarządzania Bankiem, w tym skuteczność zarządzania ryzykiem operacyjnym w działalności Banku, • przeprowadza czynności kontrolne w komórkach organizacyjnych Banku w celu dokonania kontroli zgodności działania kontrolowanych komórek z obowiązującymi regulacjami zewnętrznymi i wewnętrznymi.
Główny Księgowy (GK) oraz Zespół Finansowo Księgowy (ZFK)	Zobowiązany jest do rejestrowania wszystkich strat znajdujących się w ewidencji księgowej (rachunkowej) do systemu OperNet
Wszystkie jednostki/komórki organizacyjne – wszyscy pracownicy Banku	Odpowiadają za bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym poprzez: • identyfikację zdarzeń operacyjnych, • podejmowanie działań ograniczających potencjalne zagrożenia w obszarze ryzyka operacyjnego oraz łagodzące negatywne skutki zrealizowania tego ryzyka. • obowiązek rejestracji zdarzenia operacyjnego w systemie OperNet, które zostało przez niego zidentyfikowane.

Informacje ilościowe

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wyliczany jest zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

Wyliczając wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego Bank stosuje metodę wskaźnika bazowego.

Wielkość ryzyka operacyjnego na koniec XII 2018 r. oszacowano na kwotę 1 842 tys. zł.

Zgodnie z postanowieniami „Instrukcja funkcjonowania procesu oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP) oraz wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka w Banku Spółdzielczym w Nowym Dworze Mazowieckim”, Bank uznaje wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne wyliczony w filarze I za wystarczający i nie tworzy dodatkowego wymogu kapitałowego.

Identyfikacja ryzyka

Ryzyko operacyjne Banku jest identyfikowane ex ante poprzez samoocenę ryzyka operacyjnego oraz ex post poprzez rejestrację incydentów i zdarzeń rzeczywistych.

Ryzyko operacyjne ex ante jest identyfikowane w celu zapobiegania powstawaniu nieakceptowanego poziomu ryzyka operacyjnego w procesach realizowanych przez Bank.

Ryzyko operacyjne ex post jest identyfikowane i rejestrowane w celu rozpoznawania profilu rzeczywistego ryzyka operacyjnego Banku oraz monitorowania poziomu tego ryzyka.

Bank ustala, że w celu rejestracji zdarzeń operacyjnych są stosowane następujące istotne dla działalności Banku linie biznesowe:

- 1) bankowość komercyjna;
- 2) bankowość detaliczna;
- 3) płatności i rozliczenia.

Dokonywana jest także identyfikacja zagrożeń dla wszystkich istotnych obszarów działalności Banku, w szczególności tworzenia nowych i modyfikacji już istniejących produktów, procesów i systemów oraz zmian w strukturze organizacyjnej Banku.

Pomiar ryzyka

Pomiarowi podlegają zarówno skutki finansowe jak i niefinansowe. Straty niefinansowe mierzy się czasem ograniczenia dostępu do usług przez klientów, przeliczone na koszty finansowe.

Limitowanie ryzyka

Bank w celu określenia akceptowalnego poziomu ryzyka operacyjnego w ramach działalności Banku zgodnie z oczekiwaniami Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, wyznacza limity tolerancji na ryzyko operacyjne.

Do limitów tolerancji na ryzyko operacyjne zaliczamy:

- 1) limit straty rzeczywistej dla zdarzeń rzeczywistych z kwotą rzeczywistą wynoszący 40% kwoty wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego wyliczonego w I Filarze,
- 2) limit straty potencjalnej dla zdarzeń rzeczywistych z kwotą potencjalną wynoszący 50% kwoty wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego wyliczonego w I Filarze.

Monitorowanie ryzyka

Poziom ryzyka operacyjnego w poszczególnych obszarach ryzyka jest monitorowany przy użyciu wskaźników KRI zgodnie z przyjętą „Strategią zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Nowym Dworze Mazowieckim”.

Raportowanie ryzyka

Sposób raportowania poziomu ryzyka operacyjnego określa „Instrukcja sporządzania informacji zarządczej” (SIZ).

Sporządzone raporty informują o profilu ryzyka operacyjnego występującego w Banku oraz o sposobie, w jaki został on wyznaczony, a także o wykorzystaniu założonych limitów tolerancji na ryzyko operacyjne.

Kontrola ryzyka

System kontroli wewnętrznej odgrywa kluczową rolę w ograniczaniu całości ryzyka operacyjnego, na jakie narażony jest Bank w swojej działalności i jest także istotnym elementem zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Ryzyko operacyjne w Banku podlega kontroli funkcjonalnej i audytowi wewnętrznemu. Wyniki kontroli przekazywane są Zarządowi, a także Radzie Nadzorczej Banku.

Redukowanie ryzyka

W Banku zdefiniowane są metody ograniczania ryzyka operacyjnego oraz łagodzenia skutków zrealizowania tego ryzyka.

Do podstawowych metod ograniczania ryzyka operacyjnego należą:

- 1) modyfikowanie procesów w aspekcie redukcji ryzyka operacyjnego do poziomu akceptowanego;
- 2) monitorowanie poziomu ryzyka operacyjnego w procesach;
- 3) outsourcing usług;

- 4) zabezpieczenia fizyczne.

Do podstawowych metod łagodzenia skutków zrealizowania ryzyka operacyjnego należą:

- 1) zabezpieczenia finansowe;
- 2) zabezpieczenia fizyczne;
- 3) plany awaryjne.

Informacja o wielkości strat netto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w 2019 roku

Dokonując analizy rejestru zdarzeń zaewidencjonowanych przez pracowników Banku w okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. stwierdzono, że w badanym okresie Bank poniósł koszty rzeczywiste brutto i netto w wys. 14 tys. zł

Analiza strat z tytułu ryzyka operacyjnego

Dane w tys. zł

Rodzaj zdarzenia	Kategoria zdarzenia w ramach rodzaju	Strata brutto	Odzysk	Strata netto
1. Oszustwo wewnętrzne	Działania nieuprawnione	-	-	-
	Kradzież i oszustwo	-	-	-
2. Oszustwo zewnętrzne	Kradzież i oszustwo	-	-	-
	Bezpieczeństwo systemów	-	-	-
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	Stosunki pracownicze	10	0	10
	Bezpieczeństwo środowiska pracy	-	-	-
	Podziały i dyskryminacja	-	-	-
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	-	-	-
	Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	-	-	-
	Wady produktów	-	-	-
	Klasyfikacja klienta i ekspozycje	-	-	-
	Usługi doradcze	-	-	-
5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia	-	-	-
6. Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów	Systemy	1	0	1
7. Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	3	0	3
	Monitorowanie i sprawozdawczość	-	-	-
	Napływ i dokumentacja klientów	-	-	-

	Zarządzanie rachunkami klientów	-	-	-
	Kontrahenci niebędący klientami banku (np. izby rozliczeniowe)	-	-	-
	Sprzedawcy i dostawcy	-	-	-
Suma strat		14	0	14

Najważniejsze zdarzenia operacyjne, które zaewidencjonowano w 2019 roku, wystąpiły w rodzaju zdarzeń - Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy.

W analizowanym okresie nie wystąpiły zdarzenia wymagające podjęcia pilnych działań naprawczych, o wysokiej dotkliwości i częstotliwości.

16. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym (art. 447 Rozporządzenia)

Według stanu na dzień 31.12.2019 r. Bank posiada ekspozycje kapitałowe w całości klasyfikowane do portfela bankowego.

W 2019 r. Bank nie posiadał ekspozycji kapitałowych w portfelu handlowym.

W portfelu Banku na dzień 31 grudnia 2019 r. nie znajdowały się papiery wartościowe będące w regulowanym obrocie pozagiełdowym.

Dane w tys. zł.

Emitent		Rodzaj papieru wartościowego	Wartość w zł na 31.12.2019 roku	
			nominalna	bilansowa
1	2	3	4	
I. INSTYTUCJE FINANSOWE				
1	SGB S.A. w Poznaniu	akcje	9	12
2	BPS S.A. w Warszawie	akcje	1 255	1 987
3	SSOZ BPS	udziały	5	5
Razem		X	1 269	2 004
Aktualizacja wartości akcji i udziałów		X	0	0
Razem wartość netto akcji i udziałów		X	1 269	2 004
II. POZOSTAŁE JEDNOSTKI				
1	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Dążność"	udziały	0	0
2	Krajowy Fundusz Poręczeń Kredytowych	udziały	0	0
3	PartNet Sp.z o.o.	udziały	98	98
Razem		X	98	98
Aktualizacja wartości akcji i udziałów		X	0	0
Razem wartość netto akcji i udziałów		X	98	98
Razem wartość netto akcji i udziałów (poz.I + poz.II)		X	1 367	2 102

17. Ekspozycje na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – (art. 448 Rozporządzenia)

17.1 Charakterystyka ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia oraz częstość pomiarów ryzyka stopy procentowej

Pomiar ryzyka stopy procentowej w Banku odnosi się do pozycji zaliczanych do portfela bankowego.

Ryzyko stopy procentowej jest to ryzyko wynikające z negatywnego wpływu zmiany stopy procentowej na aktualny i przyszły wynik finansowy Banku oraz jego kapitał, wynikające z wrażliwości stawek oprocentowania aktywów i pasywów Banku na zmianę rynkowych stóp procentowych, którego źródłem są:

- a) ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – wynikające z niedopasowania wielkości przeszacowanych w danym czasie aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych, wyrażające się w zagrożeniu przychodów Banku, w szczególności odsetkowych, w sytuacji niekorzystnych zmian stóp procentowych lub istotnych zmian w strukturze przeszacowania pozycji w bilansie powodującym zmiany w wyniku finansowym Banku z tytułu odsetek,
- b) ryzyko bazowe – wynikające z niedoskonałego powiązania (korelacji) stawek bazowych (rynkowych i podstawowych NBP) w oparciu, o które wyznaczone jest oprocentowanie produktów/instrumentów generujących przychody/koszty odsetkowe, w przypadku gdy ich przeszacowanie następuje w tych samych okresach,
- c) ryzyko opcji klienta – wynikające z opcji klienta, wpisanych w produkty bankowe, które mogą być zrealizowane w następstwie zmian stóp procentowych, np.: prawo do wcześniejszej spłaty kredytu, prawo do wycofania depozytów wcześniej niż to wynika z umowy,
- d) ryzyko krzywej dochodowości – polegające na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi danego rynku lub indeksu odnoszącymi się do różnych terminów przeszacowania (w szczególności powyżej 1 roku), które może przyczynić się do nasilenia efektu niedopasowania terminów przeszacowania.

Profil ryzyka stopy procentowej określa możliwe do zaakceptowania przez Bank narażenie na ryzyko, w zakresie trzech wyodrębnionych kategorii ryzyka stopy procentowej. Zarządzanie ryzykiem stopy koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem opcji klienta, ryzykiem bazowym oraz ryzykiem krzywej dochodowości.

Do szczegółowych celów zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku zalicza się:

- 1) utrzymanie niskiej wrażliwości wyniku odsetkowego na zmiany rynkowych stóp procentowych, w tym przede wszystkim takie kształtowanie pozycji luki dla działalności złotowej i walutowej, by dotrzymane były obowiązujące w Banku limity;
- 2) dążenie do realizacji wyniku finansowego przyjętego w planie finansowym na dany rok obrachunkowy i jednoczesnego utrzymania niskiej wrażliwości wyniku finansowego, w szczególności wyniku z tytułu transakcji wymiany walutowej i wyniku odsetkowego, na zmiany parametrów rynkowych, w tym przede wszystkim kształtowanie takiego dopasowania pozycji aktywów i pasywów dla działalności złotowej i walutowej, by dotrzymane były limity obowiązujące w Banku dla ryzyka rynkowego;
- 3) bieżące śledzenie tendencji na rynku stopy procentowej i w przypadku niekorzystnych z punktu widzenia bezpieczeństwa działania Banku i stabilności jego wyników finansowych zmian stóp rynkowych, możliwie w krótkim czasie podejmowanie działań ograniczających negatywne ich skutki, w tym przede wszystkim prowadzenie aktywnej polityki kształtowania oprocentowania depozytów;
- 4) optymalizacja stosowanych stawek oprocentowania oraz terminów stawek depozytów jak również kredytów zapewniających jednocześnie konkurencyjność na rynku, osiągnięcie.

Podstawowymi wytycznymi dla realizacji przyjętych celów zarządzania ryzykiem stopy procentowej są:

- 1) dążenie do utrzymania wrażliwości bilansu na zmiany rynkowych stóp procentowych (luka przeszacowania) na poziomie nieprzekraczającym wartości granicznych, wynikających ze Strategii zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą;
- 2) nie utrzymywanie istotnych kwotowo portfeli handlowych instrumentów dłużnych, które generują określone uchwałą KNF wymogi kapitałowe z tytułu różnych rodzajów ryzyka powiązanych ze znaczącą skalą działalności handlowej;
- 3) w zakresie ryzyka opcji klienta kontynuowanie dotychczasowych działań, związanych z wyceną opcji klienta na etapie wprowadzania nowych produktów, w tym w szczególności produktów o stałym oprocentowaniu;
- 4) kontynuowanie dotychczasowej bezpiecznej polityki, której podstawowym celem jest ograniczanie ponoszonego ryzyka do poziomu niewymagającego dodatkowej alokacji kapitału na jego pokrycie.

Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej metodą luki, w oparciu o sporządzane raporty i analizy, w tym:

- 1) raportu luki terminów przeszacowania stopy procentowej, umożliwiającego określenie wielkości i charakteru niedopasowania (luki) pozycji aktywów i pasywów Banku wrażliwych na zmianę stopy procentowej w poszczególnych terminach przeszacowania,
- 2) raportu luki ryzyka bazowego, umożliwiającego określenie wielkości i charakteru niedopasowania (luki) pozycji aktywów i pasywów Banku wrażliwych w poszczególnych terminach przeszacowania, w podziale na poszczególne stawki bazowe, w oparciu o które wyznaczane jest oprocentowanie produktów/instrumentów finansowych,
- 3) raport luki ryzyka krzywej dochodowości, obrazujący wielkość i charakter niedopasowania (luki) pozycji aktywów i pasywów Banku wrażliwych, indeksowanych do stawek rynku pieniężnego w poszczególnych terminach przeszacowania,
- 4) analizy profilu ryzyka stopy procentowej Banku umożliwiającej określenie stopnia wrażliwości oprocentowania aktywów/pasywów wrażliwych Banku na zmiany stóp rynkowych i podstawowych NBP,
- 5) symulacji wpływu zmian stóp rynkowych i podstawowych NBP na wynik odsetkowy Banku przy określonej strukturze aktywów i pasywów wrażliwych,
- 6) analizy testów warunków skrajnych przy określonej strukturze aktywów i pasywów wrażliwych.

W pomiarze ryzyka stopy procentowej uwzględniane są potencjalne zachowania klientów takie jak przedpłaty kredytów oraz zerwanie depozytów.

Przy ocenie ryzyka opcji klienta Bank bierze pod uwagę skorzystanie przez klienta Banku z:

- 1) prawa do wcześniejszej spłaty rat kredytów – w odniesieniu do produktów kredytowych o stałym oprocentowaniu oraz produktów kredytowych na zmienną stopę procentową,
- 2) prawa do zerwania depozytu przed terminem wymagalności – w odniesieniu do produktów depozytowych o stałym oprocentowaniu oraz dla produktów depozytowych na zmienną stopę procentową.

Limity

Poziom ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej ograniczany jest obowiązującym systemem limitów zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych.

System limitów wewnętrznych Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmuje:

- limit dopuszczalnej zmiany wartości wyniku odsetkowego,
- limit maksymalnej wartości względnej współczynnika luki,
- limit dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego Banku z tytułu ryzyka bazowego,
- limit rozpiętości odsetkowej.

Zarząd Banku otrzymuje sprawozdania zawierające niezbędne informacje odnośnie ryzyka stopy procentowej w okresach miesięcznych, natomiast Rada Nadzorcza Banku w okresach kwartalnych.

17.2 Wahania w zakresie zysku, wartości gospodarczej lub innego stosowanego wskaźnika używanego przez Zarząd Banku do oceny skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych zgodnie z metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych obejmujące szokową zmianę wzrost/spadek stóp procentowych o 200 pb. na wynik finansowy odsetkowy. Scenariusz szokowej zmiany wskazuje, iż skalkulowana zmiana wyniku odsetkowego w horyzoncie najbliższych 12 miesięcy może wynieść:

- dla wzrostu stóp procentowych +1 251,49 tys. zł,
- dla spadku stóp procentowych -1 405,11 tys. zł.

Relacja niekorzystnej zmiany wyniku odsetkowego (stress test) do funduszy własnych Banku z dnia analizy (22 628,85 tys. zł) wyniosła 6,21%.

Bank przeprowadzała testy warunków skrajnych, przy założeniu symulacji wpływu niekorzystnych zmian stóp procentowych na poziom ryzyka przy założeniu bezwarunkowego modelowania przepływów pieniężnych wobec równoległego przesunięcia krzywej dochodowości w górę i w dół o 3 pp. dla luki przeszacowania obejmującej wszystkie pozycje wrażliwe i uwzględniającej istniejące mnożniki stawek bazowych oraz wysokość nominalnych stóp procentowych.

Na dzień 31.12.2019 r. wyniki przeprowadzonych testów warunków skrajnych wykazały, że roczna zmiana wyniku odsetkowego może wynieść:

- dla wzrostu stóp procentowych +1 877,23 tys. zł,
- dla spadku stóp procentowych -2 107,66 tys. zł.

Bank przeprowadza odwrotne testy warunków skrajnych, które polegają na określeniu wielkości nagłego równoległego przesunięcia krzywej dochodowości powodującego spadek:

- wartości ekonomicznej kapitału o 20% funduszy własnych,
- wyniku odsetkowego odpowiadającego planowanemu wynikowi netto na dany rok.

Na dzień 31.12.2019 r. wyniki odwrotnych testów warunków skrajnych są następujące:

- wartość ekonomiczna kapitału zmieni się o 20% funduszu własnych w następstwie przesunięcia krzywej dochodowości o - 8,88 pp.,
- przesunięcie krzywej dochodowości o minus 2,03 pp. spowodowałaby niekorzystną zmianę wyniku odsetkowego na poziomie wyniku netto za 2019 rok (wynik szacunkowy ok. 1 426 tys. zł).

Limit kapitału wewnętrznego na ryzyko stopy procentowej wyniósł 679 tys. zł, tj. 3% funduszy własnych.

Na 31.12.2019 roku ocena adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP) wskazuje na brak obowiązku utrzymywania kapitałów na pokrycie ryzyka stopy procentowej.

18. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne (art. 449 Rozporządzenia)

Nie dotyczy. Na dzień 31.12.2019 r. Bank nie prowadził działalności sekurytyzacyjnej.

19. Polityka w zakresie wynagrodzeń (art. 450 Rozporządzenia)

§ 1

1. Celem opracowania i wdrożenia „Polityki wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Nowym Dworze Mazowieckim”, jest:
 - 1) określenie zasad ustalania, wypłaty i monitorowania zmiennych składników wynagrodzeń osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Nowym Dworze Mazowieckim, wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach,
 - 2) wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka,
 - 3) wspieranie realizacji strategii działania Banku oraz ograniczanie konfliktu interesów.
2. Bank realizuje Politykę wynagrodzeń odpowiednio do formy prawnej w jakiej działa, rozmiaru działalności, ryzyka związanego z prowadzoną działalnością, wewnętrznej organizacji oraz charakteru, zakresu i stopnia złożoności prowadzonej działalności.

§ 2

Polityka wynagradzania przygotowana została przez Zarząd Banku i zatwierdzona przez Radę Nadzorczą.

§ 3

Polityka wynagrodzeń oraz jej realizacja podlega ocenie przez Radę Nadzorczą na podstawie przeprowadzonej weryfikacji. Ocena jest przekazywana Zebraniu Przedstawicieli w ramach Sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej.

§ 4

1. Bank prowadzi przejrzystą politykę wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.
2. Polityka wynagrodzeń podlega weryfikacji co najmniej raz w roku, zgodnie z Instrukcją

sporządzania informacji zarządczej Banku Spółdzielczego w Nowym Dworze Mazowieckim.

§ 5

Z uwagi na skalę działania Banku Rada Nadzorcza nie powołuje komitetu ds. wynagradzania.

§ 6

Zapisy Polityki wynagradzania obejmują:

- 1) stałe składniki wynagradzania, zgodnie z Regulaminem wynagradzania,
- 2) zmienne składniki wynagradzania, rozumiane jako nagrody uznaniowe lub premie,
- 3) zasady przyznawania i wypłacania zmiennych składników wynagradzania.

§ 7

1. Bank przed wprowadzeniem Polityki wynagrodzeń dokonał identyfikacji osób, o których mowa w §24 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów oraz w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) Nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE (...) i na tej podstawie uznał, że do osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku zalicza się:
 - 1) Członków Rady Nadzorczej,
 - 2) Członków Zarządu,
 - 3) Głównego Księgowego,
 - 4) Stanowisko ds. zgodności.
2. Wysokość wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej ustala Zebranie Przedstawicieli.
3. Rada Nadzorcza otrzymuje tylko stałe składniki wynagrodzenia.
4. Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla Członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza.
5. Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla Głównego Księgowego i Stanowiska ds. zgodności ustala Zarząd Banku.
6. Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla pracowników ustala Prezes Zarządu lub Zarząd Banku.

§ 8

Osoby, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku, zobowiązane są do niekorzystania z indywidualnych strategii hedgingowych lub ubezpieczeń dotyczących wynagrodzenia i odpowiedzialności w celu podważenia skutków uwzględniania

ryzyka w mającym do nich zastosowanie systemie wynagradzania.

§ 9

1. Łączna kwota wypłaconych zmiennych składników wynagradzania zidentyfikowanym pracownikom w Banku za dany rok nie może spowodować obniżenia wyniku finansowego do poziomu, który nie zapewni realnego przyrostu funduszy własnych Banku oraz budowy bezpiecznej bazy kapitałowej.
2. Stosując zasadę proporcjonalności Bank wypłaca całość zmiennych składników wynagradzania po przyznaniu, z uwzględnieniem pkt. 3.
3. Wysokość zmiennych składników wynagradzania nie może być wyższa niż 100% rocznego wynagrodzenia stałego zidentyfikowanych pracowników, a wynagrodzenie zasadnicze powinno mieć taką wysokość, aby Bank mógł prowadzić elastyczną politykę zmiennych składników wynagrodzeń, w tym obniżanie lub nieprzyznawanie zmiennych składników wynagrodzeń.

§ 10

1. Oceny efektów pracy Członków Zarządu przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania dokonuje Rada Nadzorcza w oparciu o kryterium ilościowe i jakościowe (każdorazowo przed przyznaniem zmiennych składników wynagradzania).
2. Ocena efektów pracy obejmuje następujące wskaźniki Banku osiągnięte w ostatnich trzech latach (kryterium ilościowe) w odniesieniu do założonego planu ekonomiczno-finansowego:
 - 1) zysk netto,
 - 2) łączny współczynnik wypłacalności,
 - 3) wskaźnik płynności LCR,
 - 4) jakość portfela kredytowego.
3. Kryteria jakościowe oceny Członków Zarządu przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania to:
 - 1) uzyskane absolutorium w okresie oceny,
 - 2) pozytywna ocena rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa ust. 1 ustawy Prawo bankowe,
 - 3) ogólna dobra ocena realizacji zadań zawartych w planie ekonomiczno-finansowym w okresach objętych oceną, dokonana przez Radę Nadzorczą.
4. W przypadku zagrożenia nie spełnienia wymogów ostrożnościowych lub zagrożenia

upadłością zmiennych składników wynagradzania nie przyznaje się.

§ 11

1. Ocenę efektów pracy zidentyfikowanych pracowników, nie będących Członkami Zarządu, dokonuje Prezes Zarządu lub Zarząd Banku.
2. Zmienne składniki wynagradzania przyznaje się, za pozytywne (nienaganne) realizowanie zadań określonych w zakresie czynności.

§ 12

W roku 2019 żaden z Członków Zarządu nie otrzymał wynagrodzenia w wysokości co najmniej 1 mln EUR.

§ 13

Wysokość wynagrodzeń za dany rok obrotowy dla pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka zgodnie z przyjętą Polityką wynagradzania wynosiła 613 tys. zł, przyznane składniki wynagrodzeń w 2019 r. zostały wypłacone i nie podlegały odroczeniu w czasie.

20. Dźwignia finansowa (art. 451 Rozporządzenia)

Dźwignia finansowa oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych – wielkość posiadanej przez Bank całkowitej kwoty ekspozycji z tytułu aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z przyrzeczoną udzieleniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji banku.

Wyliczenia wskaźnika dźwigni finansowej na 31.12.2019 r. dokonano zgodnie z postanowieniami Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/62 z dnia 10 października 2014 r., zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni.

Wskaźnik dźwigni Bank wyznacza jako miarę kapitału Tier I Banku podzieloną przez całkowitą kwotę ekspozycji i wyraża jako wartość procentową. Całkowita kwota ekspozycji wyliczana jest zgodnie z art. 429 rozporządzenia (UE) 575/2013 i stanowi sumę wartości ekspozycji bilansowych oraz sumę wartości ekspozycji pozabilansowych z uwzględnieniem współczynnika konwersji kredytowej, z wyjątkiem tych, które pomniejszają fundusze własne pierwszej kategorii (zgodnie z rozporządzeniem 2015/62).

Wskaźnik dźwigni określony w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych – formularz do celów ujawniania informacji

Dzień odniesienia	31.12.2019
Nazwa podmiotu	Bank Spółdzielczy w Nowym Dworze Mazowieckim
Poziom stosowania	indywidualny

Tabela LRSum: Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni (dane w pełnych złotych)

		Kwota mająca zastosowanie
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	337 149 050
2	Korekta z tytułu jednostek objętych konsolidacją na potrzeby rachunkowości, ale nieobjętych zakresem konsolidacji regulacyjnej	0
3	(Korekta z tytułu aktywów powierniczych ujętych w bilansie zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, ale wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 13 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	0

4	Korekta z tytułu instrumentów pochodnych	0
5	Korekta z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (SFT)	0
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	1 715 086
EU-6a	(Korekta z tytułu ekspozycji wewnątrz grupy wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	0
EU-6b	(Korekta z tytułu ekspozycji wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	0
7	Inne korekty	-43 488
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	338 820 648

Tabela LRCom: Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni

		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych, ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	337 149 050
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-43 488
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	337 105 562
Ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych		
4	Koszt odtworzenia związany z <i>wszystkimi</i> transakcjami na instrumentach pochodnych (tj. z pominięciem kwalifikującego się zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce)	0
5	Kwoty narzutu w odniesieniu do potencjalnej przyszłej ekspozycji związanej z <i>wszystkimi</i> transakcjami na instrumentach pochodnych (metoda wyceny według wartości rynkowej)	0
EU-5a	Ekspozycja obliczona według metody wyceny pierwotnej ekspozycji	0
6	Ubruttowanie zapewnionego zabezpieczenia instrumentów pochodnych, jeżeli odliczono je od aktywów bilansowych zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	0
7	(Odliczenia aktywów wierzytelności w odniesieniu do zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce zapewnionego w transakcjach na instrumentach pochodnych)	0
8	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji rozliczanych za	0

	pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	
9	Skorygowana skuteczna wartość nominalna wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych	0
10	(Skorygowana skuteczna wartość nominalna kompensat i odliczeń narzutów w odniesieniu do wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych)	0
11	Całkowite ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych (suma wierszy 4–10)	0
Ekspozycje z tytułu transakcji finansowych z użyciem papierów wartościowych		
12	Aktywa z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto (bez uwzględnienia kompensowania), po korekcie z tytułu transakcji księgowych dotyczących sprzedaży	0
13	(Skompensowane kwoty zobowiązań gotówkowych i wierzytelności gotówkowych w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto)	0
14	Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych	0
EU-14a	Odstępstwo dotyczące transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych: Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta zgodnie z art. 429b ust. 4 i art. 222 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	0
15	Ekspozycje z tytułu transakcji zawieranych poprzez pośrednika	0
EU-15a	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	0
16	Całkowite ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (suma wierszy 12 – 15a) Inne ekspozycje pozabilansowe	0
Inne ekspozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	1 715 086
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	0
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17 i 18)	1 715 086
Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 7 i 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe)		
EU-19a	(Wyłączenie ekspozycji wewnątrz grupy (na zasadzie nieskonsolidowanej) zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowych i pozabilansowych))	0
EU-19b	(Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe))	0
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	22 628 854
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a i EU-19b)	338 820 648

Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	6,68%
Wybór przepisów przejściowych i kwota wyłączonych pozycji powierniczych		
EU-23	Wybór przepisów przejściowych na potrzeby określenia miary kapitału	przejściowe
EU-24	Kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	0

Tabela LRSpl: Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych)

		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych), w tym:	337 105 562
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego, w tym:	337 105 562
EU-4	Obligacje zabezpieczone	0
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	53 888 985
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których nie traktuje się jak państwa	49 274 296
EU-7	Instytucje	51 481 751
EU-8	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	5 947 845
EU-9	Ekspozycje detaliczne	151 512 927
EU-10	Przedsiębiorstwa	3 901 586
EU-11	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	4 006 748
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego)	17 091 424

21. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego (art. 452 Rozporządzenia)

Nie dotyczy. Bank nie stosuje metody IRB.

22. Stosowane techniki ograniczania ryzyka kredytowego (art. 453 Rozporządzenia)

Stosowane w Banku techniki ograniczające ryzyko kredytowe to:

1. Pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z „Instrukcją prawnych form zabezpieczeń wierzytelności bankowych”.
2. Pomniejszanie wag ryzyka przypisywanych ekspozycjom kredytowym zabezpieczonym hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej w rachunku adekwatności kapitałowej na podstawie Rozporządzenia. Bank zarządza ryzykiem związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, zgodnie z „Polityką zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w Banku Spółdzielczym w Nowym Dworze Mazowieckim”.

22.1 Zasady i procedury dotyczące kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz zakres, w jakim Bank takie kompensowanie wykorzystuje

Bank w 2019 roku nie stosował kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych.

22.2 Zasady i procedury dotyczące wyceny i zarządzania zabezpieczeniami

Zabezpieczenie wierzytelności ma na celu zapewnienie Bankowi zwrotu udzielonego kredytu, pożyczki itp. wraz z odsetkami, prowizjami i innymi kosztami Banku, lub wykonania innego zobowiązania pieniężnego wobec Banku, w razie gdyby dłużnik nie wywiązał się w terminie z warunków umowy.

Bank podejmując decyzję o zaangażowaniu kredytowym dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia o jak najwyższej jakości przez cały okres kredytowania. Jakość zabezpieczeń Bank ocenia według ich płynności, aktualnej wartości rynkowej, wpływu na poziom tworzonych rezerw oraz możliwości zmniejszenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.

Wartość przyjmowanych zabezpieczeń powinna zapewnić odpowiedni poziom wskaźnika LtV przez cały okres kredytowania.

Bank stosuje jedno lub kilka zabezpieczeń jednocześnie w zależności od oceny stopnia ryzyka kredytowego.

Przedmiot i wartość prawnego zabezpieczenia wierzytelności podlega monitoringowi i ocenie w trakcie trwania umowy, na zasadach określonych w regulacjach wewnętrznych Banku.

22.3 Opis głównych rodzajów zabezpieczeń kredytowych przyjmowanych przez Bank

Bank w 2019 roku stosował następujące rodzaje prawnych zabezpieczeń kredytów oraz innych usług obciążonych ryzykiem kredytowym:

- 1) weksel in blanco,
- 2) poręczenie wekslowe (awal),
- 3) poręczenie według prawa cywilnego,
- 4) gwarancja bankowa,
- 5) przelew wierzytelności na zabezpieczenie (cesja),
- 6) przelew praw z umów ubezpieczeniowych,
- 7) przystąpienie do długu,
- 8) przejęcie długu,
- 9) przewłaszczenie rzeczy ruchomych, tj. przeniesienie na Bank przez dłużnika lub osobę trzecią, do czasu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją, prawa własności rzeczy ruchomych,
- 10) zastaw rejestrowy na rzeczach ruchomych,
- 11) zastaw zwykły na rzeczach ruchomych,
- 12) zastaw zwykły na wkładach na książeczce oszczędnościowej,
- 13) depozyt,
- 14) wpłata środków pieniężnych na rachunek Banku wraz z zobowiązaniem Banku do zwrotu wpłaconej kwoty po uzyskaniu spłaty zadłużenia wraz z odsetkami i prowizją (art. 102 Prawa bankowego), kaucja pieniężna,
- 15) blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym,
- 16) hipoteka:
 - a) hipoteka,
 - b) hipoteka przymusowa,
- 17) oświadczenie złożone w formie aktu notarialnego, w którym dłużnik poddaje się egzekucji na podstawie art. 777 Kodeksu postępowania cywilnego,
- 18) pełnomocnictwo do dysponowania środkami na rachunku bankowym.

22.4 Główne rodzaje gwarantów kredytowych i kontrahentów kredytowych instrumentów pochodnych oraz ich wiarygodność kredytowa

W roku 2019 Bank nie realizował transakcji w zakresie kredytowych instrumentów pochodnych.

22.5 Informacje o koncentracji ryzyka rynkowego oraz kredytowego w zakresie zastosowania instrumentów ograniczania ryzyka

W Banku nie występują pozycje portfela kredytowego zaliczone do ryzyka rynkowego.

Bank Spółdzielczy w Nowym Dworze Mazowieckim w celu ograniczenia zaangażowań kredytowego ustanawia i monitoruje limity zaangażowania.

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów.

Bank identyfikuje oraz monitoruje ryzyko kredytowe z tytułu koncentracji związane ze zbyt dużym zaangażowaniem Banku:

- wobec pojedynczych podmiotów oraz powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie;
- w ten sam sektor gospodarczy;
- wobec tego samego produktu;
- w ten sam rodzaj zabezpieczenia.

Bank posiada limity koncentracji zaangażowań oraz zaangażowań kapitałowych wobec pojedynczych podmiotów oraz powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie.

23. Stosowane metody zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego
(art. 454 Rozporządzenia)

Nie dotyczy. Bank nie stosuje metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

24. Stosowane wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego (art. 455 Rozporządzenia)

Nie dotyczy. Bank nie stosuje wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

25. Zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania (Rekomendacja P – rekomendacja 18)

Zarządzenie płynnością odbywa się w oparciu o „Instrukcję zarządzania ryzykiem płynności”, „Politykę zarządzania ryzykiem płynności” oraz „Strategię zarządzania ryzykiem płynności”.

Definicja

Ryzyko płynności to zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.

Ryzyko finansowania to zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio-i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, takich jak płatności i zabezpieczenia, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio-i długoterminowej, bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania.

Zadania poszczególnych komórek odpowiadających za zarządzanie płynnością

Uczestnicy procesu zarządzania ryzykiem płynności	Zakres odpowiedzialności
<u>Rada Nadzorcza Banku</u>	sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie ryzyka płynności, ze strategią i planem finansowym Banku oraz ocenia adekwatność i skuteczność procesu.
<u>Zarząd Banku</u>	odpowiada za zorganizowanie: • skutecznego procesu zarządzania ryzykiem płynności poprzez wskazanie osób i jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za realizację zadań związanych z ryzykiem płynności oraz narzędzi do pomiaru i monitorowania płynności Banku, • wdrożenia strategii zarządzania ryzykiem płynności oraz zatwierdza: • politykę zarządzania ryzykiem płynności, • procedury i limity ograniczające ryzyko płynności, • plany awaryjne utrzymania płynności finansowej w Banku. podejmuje decyzje w zakresie: • limitów utrzymywanego poziomu gotówki w kasach,

	• limitów maksymalnego zaangażowania w stosunku do banków spółdzielczych,
<u>Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz Ekonomicznych (ZZRA)</u>	• analizuje i monitoruje strukturę bilansu Banku w aspekcie ponoszonego ryzyka płynności oraz kontroluje przestrzeganie przyjętych w tym zakresie norm ostrożnościowych, • projektuje zasady i politykę zarządzania ryzykiem płynności w zakresie pomiaru, raportowania, limitowania i kontroli, • przygotowuje propozycje limitów ograniczających ryzyko płynności, • sporządza raporty dla kierownictwa Banku i Rady Nadzorczej dotyczące ekspozycji Banku na ryzyko płynności, • opracowuje/aktualizuje plan awaryjny utrzymania płynności finansowej Banku. • monitoruje wykorzystanie wartości granicznych limitów zaangażowania Banku w kredyty i pożyczki brutto o terminie zapadalności powyżej 10 lat, • uczestniczy w przygotowaniu polityki kredytowej Banku
Główny Księgowy Banku (GK)	• monitoruje i zarządza bieżącą płynnością złotową Banku w ramach obowiązujących limitów, • organizuje obrót bonami skarbowymi i pieniężnymi, • obsługuje kredyt techniczny, • składa depozyty oraz lokaty w banku zrzeszającym na zasadach międzybankowego rynku pieniężnego, • obsługa i monitoring rachunków NOSTRO, • dokonywanie rozliczeń transakcji zawieranych przez Bank.
Zespół dewizowy (ZD)	• monitoruje i odpowiada za zarządzanie pozycją walutową w Banku

Pomiar

Pomiar ryzyka płynności odnosi się do:

- 1) pozycji bilansowych Banku rozliczanych częściowo lub całkowicie według terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów;
- 2) pozycji bilansowych i pozabilansowych, które nie posiadają określonych terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów;
- 3) wzajemnych relacji poszczególnych urealnionych pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 4) ogólnej zewnętrznej sytuacji ekonomicznej i jej wpływu na działalność Banku.

Limity (Nadzorcze normy płynności oraz wielkości limitów wewnętrznych)

Poziom ekspozycji Banku na ryzyko płynności ograniczany jest obowiązującym systemem limitów zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych.

Limity zewnętrzne to nadzorcze miary płynności, wprowadzone uchwałą KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności oraz Rozporządzeniem CRR.

Nadzorcze miary płynności, w tym:

a) Uchwała KNF

- M1 Luka Płynności krótkoterminowej,
- M2 Współczynnik płynności krótkoterminowej,
- M3 Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi,
- M4 Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi.

b) Rozporządzenie CRR

- LCR wskaźnik płynności krótkoterminowej

Zestawienie nadzorczych miar płynności według stanu na dzień 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie	31.12.2019 r.	Limit
Nadzorcze miary płynności		
Uchwała KNF		
M1 luka płynności krótkoterminowej	88 268	-
M2 współczynnik płynności krótkoterminowej	7,63	-
M3 współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi	2,40	min 1,00
M4 współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,45	min 1,00
Rozporządzenie CRR		
LCR wskaźnik płynności krótkoterminowej	3,15	min 1,00

System **limitów wewnętrznych** Banku w zakresie ryzyka płynności określony został w „Instrukcji monitorowania, pomiaru i kontroli ryzyka płynności w Banku Spółdzielczym w Nowym Dworze Mazowieckim”.

Pomiar płynności finansowej Banku prowadzi się z wykorzystaniem wskaźników:

- 1) płynności do 1 miesiąca;
- 2) płynności do 3 miesięcy;
- 3) płynności do 1 roku;
- 4) pokrycia aktywami płynnymi depozytów niestabilnych;
- 5) zaangażowania w kredyty i pożyczki brutto o terminie zapadalności powyżej 10 lat (wskaźnik pokrycia kredytów i pożyczek długoterminowych);
- 6) stabilności bazy depozytowej I i II;
- 7) płynności zobowiązań pozabilansowych.

Wyszczególnienie	31.12.2019 r.	Limit
Wskaźniki płynności		
płynności do 1 miesiąca	2,39	min 1,10
płynności do 3 miesięcy	2,30	min 1,00
płynności do 1 roku	2,31	min 1,20
pokrycia aktywami płynnymi depozytów niestabilnych	1,94	min 1,00
zaangażowania w kredyty i pożyczki brutto o terminie zapadalności powyżej 10 lat	1,47	min 1,00
płynności zobowiązań pozabilansowych	0,03	max 0,20
Wskaźniki stabilności bazy depozytowej		
bazy depozytowej I	1,19	min 0,80
bazy depozytowej II	1,44	min 1,00

W 2019 r. nie wystąpiły przekroczenia obowiązujących w 2019 roku limitów, ustanowionych dla obligatoryjnych (nadzorcze miary płynności, wskaźnik LCR) oraz wewnętrznych miar płynności.

Wielkość luki płynności

Metoda luki polega na analizie wykorzystywania do badania wielkości niedopasowania kwot oraz terminów zapadalności/wymagalności aktywów i pasywów bilansowych oraz pozycji pozabilansowych Banku.

- 1) luka pierwotna (luka kontraktowa) – zestawienie niedopasowania pomiędzy wartością aktywów i pozycji pozabilansowych otrzymanych oraz pasywów i pozycji pozabilansowych udzielonych w poszczególnych przedziałach czasowych, obliczona dla aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych posiadających kontraktowe terminy zapadalności/wymagalności;
- 2) luka urealniona – zestawienie niedopasowania pomiędzy wartością aktywów i pozycji pozabilansowych otrzymanych oraz pasywów i pozycji pozabilansowych udzielonych w poszczególnych przedziałach czasowych; skalkulowana dla wszystkich aktywów, pasywów i wybranych pozycji pozabilansowych z uwzględnieniem zasad urealnianych lukę pierwotną.

Analiza urealnionych terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów wykazała, że limity dotyczące wskaźników luki zostały dotrzymane.

Zabezpieczenie płynności w ramach zrzeczenia

Polityka Banku BPS S.A. w zakresie zarządzania płynnością zrzeczonych i współpracujących banków spółdzielczych obejmuje:

- utrzymywanie rezerwy obowiązkowej za Banki Spółdzielcze,
- finansowanie Banków Spółdzielczych w ciągu dnia operacyjnego,
- zagospodarowywanie nadwyżek środków finansowych Banków Spółdzielczych poprzez przyjmowanie depozytów,
- sprzedaż Bankom Spółdzielczym bonów pieniężnych i skarbowych papierów wartościowych zakupionych na rynku międzybankowym,
- dokonywanie zasileń i odprowadzenia gotówki od Banków Spółdzielczych,
- udzielanie Bankom Spółdzielczym lokat, kredytów i pożyczek, poręczeń i gwarancji bankowych,
- administrowanie środkami zgromadzonymi na Funduszach Pomocowych.

Opis czynników, na które narażony jest Bank

Płynność Banku uzależniona jest od szeregu czynników zewnętrznych, będących poza kontrolą Banku takich jak:

- polityka pieniężna Banku Centralnego,
- sytuacja gospodarcza kraju,
- ocena standingu finansowego Banku,
- dopłaty unijne.

Czynnikami wewnętrznymi, nad którymi Bank sprawować będzie kontrolę w procesie zarządzania płynnością są:

- struktura bilansu oraz pozycji pozabilansowych w poszczególnych walutach,
- przepływy pieniężne w ramach struktury zrzeczenia,
- wewnętrzne regulacje i procedury zarządzania ryzykiem płynności,
- polityka cenowa i oferta produktowa.

Dywersyfikacja źródeł finansowania

W celu dodatkowego zabezpieczenia płynności lub poprawy jej jakości Bank, biorąc pod uwagę maksymalny ewentualny koszt i wymagane zabezpieczenia, dokonuje analizy możliwości dofinansowania w Banku BPS S.A., innym banku komercyjnym lub innej instytucji finansowej w postaci:

- 1) zaciągnięcia kredytu refinansowego;
- 2) przyjęcia lokat;
- 3) wykorzystania wolnego bezwarunkowego limitu operacyjnego na międzybankowym rynku pieniężnym i/lub kredytu w rachunku bieżącym w Banku BPS S.A.;
- 4) innej formy finansowania.

Techniki wykorzystywane do ograniczania ryzyka płynności

Poziom ekspozycji Banku na ryzyko płynności ograniczany jest obowiązującym systemem limitów zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych.

Zarządzanie ryzykiem produktu

Bank prowadzi działania w zakresie pozyskania finansowania poprzez stosowanie atrakcyjnego oprocentowania, rozszerzenie oferty depozytowej o nowe produkty lub wprowadzenie innych form uatrakcyjnienia oferty depozytowej. Istotnym czynnikiem

mającym wpływ na wzrost sprzedaży usług bankowych, w tym depozytów są działania reklamowe.

Bank przeprowadza analizę warunków rynkowych pod kątem wprowadzenia nowych produktów depozytowych lub przyjęcia innych zobowiązań, mających zwiększyć bazę depozytów stabilnych oraz sfinansowania nowych produktów kredytowych w oparciu o istniejącą bazę depozytów stabilnych.

Testy warunków skrajnych

W ramach pomiaru ryzyka płynności Bank przeprowadza w okresach kwartalnych testy warunków skrajnych, służące identyfikacji i określeniu ilościowemu ekspozycji Banku na możliwe przyszłe zagrożenia płynnościowe.

Bank analizuje możliwy wpływ zagrożeń płynności na pozycję płynnościową, a także na możliwości pomocowe Zrzeszenia.

Zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych – założenia do scenariuszy:

1. Wypływ środków klientów niebankowych;
2. Pogorszenie jakości portfela kredytowego;
3. Wypływ środków z tytułu udzielonych zobowiązań pozabilansowych;
4. Pogorszenie sytuacji płynnościowej Banku BPS S.A.;
5. Kryzys płynności systemu bankowego.

Rezultaty przeprowadzonych testów warunków skrajnych przedstawiane są Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku.

Plany awaryjne

Plany awaryjne zapewniające niezakłócone prowadzenie działalności w momencie wystąpienia sytuacji kryzysowej oraz stworzenie i utrzymanie odpowiednich warunków niezbędnych do realizacji tych działań. Szczegółowy wykaz postępowania w przypadku zagrożenia płynności finansowej Banku zawiera „Instrukcja monitorowania, pomiaru i kontroli ryzyka płynności w Banku Spółdzielczym w Nowym Dworze Mazowieckim”.

Polityka utrzymania płynności

Podstawowym celem zarządzania płynnością finansową Banku jest dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania, w szczególności depozytów osób fizycznych oraz utrzymanie bezpiecznego poziomu wszystkich wskaźników płynnościowych.

Celem polityki Banku w zakresie utrzymania płynności jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej oraz określenie rozwiązań (planów awaryjnych) umożliwiających jej przetrwanie. Tak przyjęty cel, sprowadza zagadnienia płynności do obszaru stabilności źródeł finansowania Banku oraz możliwości upłynnienia posiadanych aktywów w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości.

Ograniczenia regulacyjne w zakresie transferu płynności w ramach zrzeczenia

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony Instytucjonalnej (IPS). Celem funkcjonowania systemu Ochrony jest m.in. zagwarantowanie przez System Ochrony Zrzeczenia możliwości bezwarunkowego i niezwłocznego wsparcia pomocą zapewniającą utrzymanie płynności każdego z uczestników. System zakłada ściślejsze, niż w funkcjonujących obecnie w Polsce zrzeczeniach banków spółdzielczych, powiązania wynikające ze wzajemnego gwarantowania płynności i wypłacalności przez uczestników zrzeczeń. Dodatkowo przyczynia się do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa uczestników zrzeczenia i pozwala, po jego akceptacji przez organ nadzoru, zaliczać lokaty banków spółdzielczych w bankach zrzeczających do aktywów płynnych, a środki przyjęte przez banki zrzeczające od banków spółdzielczych – uznawać za stabilne.

Częstotliwość sporządzanych analiz w zakresie płynności

Bank monitoruje płynność na każdy dzień roboczy.

Ryzyko płynności analizowane jest na posiedzeniach Zarządu w cyklach miesięcznych.

Rada Nadzorcza otrzymuje od Zarządu syntetyczne informacje dotyczące aktualnego i przewidywanego poziomu płynności, ze wskazaniem ewentualnych zagrożeń w okresach kwartalnych.

Dodatkowo w okresach rocznych sporządzana jest pogłębiona analiza płynności długoterminowej Banku.

Proces zarządzania ryzykiem płynności podlega badaniu i ocenie w ramach kontroli wewnętrznej.

26. Podsumowanie

Bank Spółdzielczy w Nowym Dworze Mazowieckim podejmuje szereg działań zmierzających do poprawy jakości zarządzania ryzykami i podnoszenia efektywności działalności Banku przy zachowaniu bezpieczeństwa jego działania. Prawidłowy i skuteczny proces zarządzania ryzykami i adekwatnością kapitałową pozwoli Bankowi na dynamiczny i bezpieczny rozwój.

Nowy Dwór Mazowiecki, dnia 18 czerwca 2020 r.

Opracował: Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz Ekonomicznych

Sprawdził: Stanowisko ds. zgodności

Zatwierdził: Prezes Zarządu

**Oświadczenie Zarządu Banku
na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem**

Niniejszym Zarząd Banku Spółdzielczego w Nowym Dworze Mazowieckim oświadcza, że ustalenia opisane w „Informacjach podlegających ujawnieniu Banku Spółdzielczego w Nowym Dworze Mazowieckim według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.” są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem jak i system kontroli wewnętrznej są odpowiednie z punktu widzenia profilu i skali działania oraz Strategii Banku Spółdzielczego w Nowym Dworze Mazowieckim.

System zarządzania ryzykiem oraz system kontroli wewnętrznej ocenia się jako dostosowany do skali i profilu działania oraz generowanego ryzyka. Bank spełnia wymogi kapitałowe wynikające z zapisów Prawa bankowego i Uchwał Nadzorczych a fundusze własne w pełni pokrywają wszystkie zidentyfikowane ryzyka w Banku.

Członkowie Zarządu:

07.07.2020	Piotr Ciuchta Prezes Zarządu
07.07.2020	Michał Wiechowicz Wiceprezes ds. handlowych
07.07.2020	Andrzej Grzybowski Wiceprezes ds. finansowych

Informacja na temat profilu ryzyka

Niniejszym Zarząd Banku Spółdzielczego w Nowym Dworze Mazowieckim oświadcza, że w roku 2019 realizował przyjętą Strategię Banku na lata 2019-2021.

Zarządzanie ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Nowym Dworze Mazowieckim, odbywa się w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd regulacje wewnętrzne, które określają sposób identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne i nie istotne.

W 2019 roku Bank dokonywał pomiaru oraz oceny ryzyka, zgodnie z zapisami przepisów nadzorczych tj. Uchwał, Rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego, a także zasadami wynikającymi z Pakietu CRD IV/CRR.

Poniżej przedstawione zostały podstawowe informacje w zakresie kluczowych wskaźników i danych liczbowych dotyczących ryzyk, według stanu na dzień 31.12.2019 r.

Kluczowe wskaźniki i dane liczbowe

	Limit nadzorczy	Wartość na 31.12.2019 r.	Wartość na 31.12.2018 r.
Dane dotyczące bilansu Banku			
Suma bilansowa w tys. zł		336 867	315 389
Wynik netto w tys. zł		1 086	201
Wynik z działalności bankowej w tys. zł		12 719	12 293
Adekwatność kapitałowa			
Fundusze własne w tys. zł		22 629	22 382
Fundusz udziałowy w tys. zł		877	919
Wymogi kapitałowe w tys. zł		12 437	12 198
Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 (CET1)	4,50%	14,56%	14,68%
Współczynnik kapitału Tier 1	6%	14,56%	14,68%
Współczynnik kapitałowy (wyłagalności)	8%	14,56%	14,68%
Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego w tys. zł		10 595	10 461
Ryzyko płynności			
M1 luka płynności krótkoterminowej	-	88 268	65 537
M2 współczynnik płynności krótkoterminowej	-	7,63	4,60
M3 współczynnik pokrycia aktywów niepełnych funduszami własnymi	min 1,00	2,40	2,37
M4 współczynnik pokrycia aktywów niepełnych i aktywów o ograniczonej płynności	min 1,00	1,45	1,33

funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi			
LCR wskaźnik płynności krótkoterminowej	min 1,00	3,15	2,87
Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym			
Zmiana wyniku odsetkowego przy zmianie stóp procentowych o +200 pb. w tys. zł		+ 1 251,49	+ 1 120,21
Zmiana wyniku odsetkowego przy zmianie stóp procentowych o -200 pb. w tys. zł		- 1405,11	- 3 357,39
Ryzyko walutowe			
Pozycja całkowita w tys. zł		164	215
Ryzyko operacyjne			
Straty rzeczywiste dla zdarzeń rzeczywistych z kwotą rzeczywistą w tys. zł		14	22
Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego w tys. zł		1 842	1 738
Ryzyko nadmiernej dźwigni			
Wskaźnik dźwigni finansowej LCR		6,68%	7,07%

Zarząd Banku biorąc pod uwagę kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyk, oświadcza, że system zarządzania ryzykiem stosowany w działalności Banku jest skuteczny i adekwatny do profilu ryzyka związanego ze strategią działalności Banku. Bank spełnia wymogi kapitałowe wynikające z przepisów Prawa Bankowego i Uchwał Nadzorczych, a fundusze własne w pełni pokrywają wszystkie ryzyka występujące w Banku.

Członkowie Zarządu:

07.07.2020

Piotr Ciuchta
Prezes Zarządu

07.07.2020

Michał Wiechowicz
Wiceprezes ds. handlowych

07.07.2020

Andrzej Grzybowski
Wiceprezes ds. finansowych

System kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Nowym Dworze Mazowieckim

§ 1

Cele systemu kontroli wewnętrznej

W Banku Spółdzielczym w Nowym Dworze Mazowieckim funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1 Prawo bankowe, jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
- 2) wiarygodność sprawozdawczości finansowej,
- 3) przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem,
- 4) zgodność działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

§ 2

Zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku Spółdzielczym w Nowym Dworze Mazowieckim oparty jest o rozwiązania wynikające z:

- 1) Ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r.,
- 2) Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających,
- 3) Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagradzania oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, zwane dalej Rozporządzeniem MRF,
- 4) Rekomendacji H Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach, stanowiącej załącznik do Uchwały Nr 141/2017 z dnia 25 kwietnia 2017 r.,
- 5) innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie funkcji audytu oraz systemu kontroli wewnętrznej.

Rola Zarządu Banku, Rady Nadzorczej Banku oraz Komitetu Audytu

Rada Nadzorcza Banku

1. Sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. Monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od stanowiska do spraw zgodności, komórki kontroli wewnętrznej, komórki audytu wewnętrznego, Zarządu Banku oraz Komitetu audytu.
3. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych:
 - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - 2) zatwierdza politykę zgodności Banku;
 - 3) najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.
4. Powołuje zgodnie z przepisami prawa Komitet Audytu,
5. Zatwierdza kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej ustanowione przez Zarząd.
6. Dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz stanowiska do spraw zgodności.
7. Zapewnia, aby kontrola wewnętrzna była sprawowana z zachowaniem zasad zapewniających unikanie konfliktów interesów.

Zarząd Banku

1. Odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej oraz zapewnia niezależność komórek,
2. Ustanawia odpowiednie zasady projektowania, zatwierdzania i wdrażania mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku, w tym określa rolę

komórek odpowiedzialnych za opracowanie projektu mechanizmu kontrolnego, jego zatwierdzenie oraz wdrożenie.

3. Odpowiada za zapewnienie adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku.
4. Ustanawia odpowiedni zakres i kryteria niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych.
5. Zapewnia funkcjonowanie w Banku matrycy funkcji kontroli.
6. Ustanawia zasady raportowania, co najmniej o skuteczności kluczowych mechanizmów kontrolnych oraz o wynikach ich testowania pionowego.
7. Podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy ze stanowiskiem do spraw zgodności, komórką audytu wewnętrznego, a także dostępu pracownikom tych komórek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
8. Podejmuje odpowiednie działania w przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
9. Określa rodzaje działań podejmowanych w celu usunięcia nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
10. Ustanawia kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, a następnie przedstawia je Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia.
11. Odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, w tym za opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania oraz składanie Radzie Nadzorczej raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;
12. Nie rzadziej niż raz w roku, informuję Radę Nadzorczą o sposobie wypełnienia swoich zadań ze szczególnym uwzględnieniem:
 - 1) adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnianiu osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej,

- 2) skali i charakteru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym podjętych środków naprawczych i dyscyplinujących,
- 3) zapewniania niezależności pracownikowi na stanowisku do spraw zgodności,
- 4) zapewniania odpowiednich zasobów kadrowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz koniecznych środków finansowych do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników stanowiska do spraw zgodności oraz zespołu kontroli wewnętrznej.

Komitet Audytu

1. Pełni funkcję opiniodawczo-doradczą,
2. Monitoruje proces sprawozdawczości finansowej,
3. Monitoruje skuteczność systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej,
4. Monitoruje wykonywanie czynności rewizji finansowej,
5. Kontroluje i monitoruje niezależność biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz Banku świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie,
6. Informuje Radę Nadzorczą Banku o wynikach badania oraz wyjaśnia, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w Banku, a także jaka była rola Komitetu Audytu w procesie badania,
7. Dokonuje oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyraża zgodę na świadczenie przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem w Banku,
8. Opracowuje politykę wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania,
9. Opracowuje politykę świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem,
10. Określa procedury wyboru firmy audytorskiej przez Bank,

11. Przedstawia Radzie Nadzorczej, rekomendacje dotyczące powołania biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej, o której mowa w art. 16 ust. 2 Rozporządzenia nr 537/2014, zgodnie z politykami,
12. Przedkłada zalecenia mające na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w Banku.

§ 4

Przyjęty schemat organizacji trzech linii obrony w ramach struktury organizacyjnej Banku

1. Funkcjonujący w Banku Spółdzielczym w Nowym Dworze Mazowieckim system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony) zgodnie z postanowieniami § 3 ust. 1 Rozporządzenia MRF.
 - 1) Na pierwszy poziom (linię obrony) składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, w tym stosowanie przez pracowników mechanizmów kontroli ryzyka.
 - 2) Na drugi poziom (linię obrony) składa się:
 - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem, o którym mowa w pkt 1;
 - b) działalność stanowiska do spraw zgodności.
 - 3) Na trzeci poziom (linię obrony) składa się działalność audytu wewnętrznego realizowanego przez Pion Audytu Spółdzielni na mocy zapisów Ustawy o bankach spółdzielczych oraz Umowy Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości.
2. W ramach systemu kontroli wewnętrznej wyodrębnia się:
 - 1) funkcję kontroli,
 - 2) stanowisko ds. zgodności,
 - 3) komórkę audytu wewnętrznego.

§ 5

Funkcja kontroli

1. System kontroli wewnętrznej zapewnia przestrzeganie mechanizmów kontrolnych poprzez wyodrębnienie funkcji kontroli, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 1 ustawy – Prawo bankowe.
2. Funkcja kontroli ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje ona stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.
3. Na funkcję kontroli składają się:
 - 1) mechanizmy kontrolne,
 - 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
 - 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
4. Funkcja kontroli realizowana jest na pierwszym i drugim poziomie zarządzania.

§ 6

Umiejscowienie, zakres zadań, niezależność stanowiska ds. zgodności

1. Struktura organizacyjna Stanowiska ds. zgodności jest dostosowana do zakresu prowadzonej działalności oraz ryzyka na jaki Bank jest narażony.
2. W Banku funkcjonuje Zespół Kontroli Wewnętrznej w którym wyodrębniono Stanowisko ds. zgodności.
3. W Banku funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność Stanowiska ds. zgodności poprzez:
 - bezpośrednią podległość Prezesowi Zarządu Banku,
 - uczestnictwo w posiedzeniach Zarządu i Rady Nadzorczej,
 - możliwość bezpośredniego i jednoczesnego komunikowania się z Zarządem i Radą Nadzorczą,
 - szczególny tryb zatrudniania i zwalniania poprzedzony opinią Rady Nadzorczej zapewniający ochronę pracownika przed nieuzasadnionym zwolnieniem,

- odpowiednie zasoby finansowe z przeznaczeniem na szkolenia konieczne do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności pracownika,
- wydzielenie budżetu szkoleniowego i budżetu na wynagrodzenia dla pracownika,
- zatwierdzanie „Regulaminu funkcjonowania stanowiska ds. zgodności” przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą,
- w przypadku zmiany na stanowisku ds. zgodności Bank informuje Komisję Nadzoru Finansowego wraz ze wskazaniem przyczyn.

§ 7

Zasady corocznej oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej

1. Rada Nadzorcza Banku dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.
2. Dokonując oceny funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej Banku, Rada Nadzorcza opiera się na jakości oraz zakresie sprawozdań z wyników kontroli wewnętrznej prezentowanych przez pracowników Zespołu kontroli wewnętrznej.
3. W ramach dokonywanej oceny, Rada Nadzorcza w szczególności uwzględnia:
 - a) kontrolę prawidłowości procedur administracyjnych i księgowych,
 - b) kontrolę funkcjonującej sprawozdawczość finansowej,
 - c) kontrolę rzetelności raportowania wewnętrznego i zewnętrznego,
 - d) zgodności działania Banku i pracowników z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz rekomendacjami nadzorczymi.

Opracował: Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz Ekonomicznych

Sprawdził: Stanowisko ds. zgodności

Zatwierdził: Prezes Zarządu